

Institutionen för skogens produkter och marknader

Kinas intåg på skogsvarumarknaden

– Idag och i framtiden

Gabriel Mörner

Institutionen för skogens produkter och marknader

Kinas intåg på skogsvarumarknaden

– Idag och i framtiden

Gabriel Mörner

*Examensarbete 20 poäng, D-nivå i ämnet företagsekonomi
Gabriel Mörner, jägmästarprogrammet 00/04*

Handledare: Lars Lönnstedt

Förord

Detta examensarbete omfattar 20 poäng på D-nivå inom ämnet företagsekonomi. Arbetet är skrivet vid institutionen för skogens produkter och marknader vid Sveriges lantbruksuniversitet, Ulltuna. Denna studie behandlar vilken position Kina har på skogsvarumarknaden idag och vilken position de kommer att få i framtiden.

Jag vill tacka min handledare, Lars Lönnstedt, som under arbetets gång tagit sig tid för att ge mig den vägledning jag behövt. Jag vill också tacka alla de personer som har gett mig värdefulla tips och råd för genomförandet av denna studie. Dessutom vill jag tacka de personer som tog sig tid och ställde upp på intervjuer på vilka i stor utsträckning denna studie bygger på.

Uppsala, mars 2006

Gabriel Mörner

Sammanfattning

I dagsläget finns det ett mycket stort intresse för Kina och det går nästan dagligen att läsa om landets framfart i olika tillverkningsbranscher. Detta beror till stor del på landets höga tillväxt, som förväntas vara hög i flera år till. Den höga tillväxten är något som också berör skogsbranschen i Kina. På grund av detta riktar skogsbranschen sina blickar mot Kina och skogsbolag gör stora investeringar i landet.

Skogsbranschen är en global bransch på vilken Kina har varit en mycket liten aktör tidigare, men de senaste åren har de börjat växa. Men hur kommer skogsvarumarknaden i Kina att utvecklas de kommande åren och hur kommer den att påverka den globala skogsmarknaden? Kommer de traditionella företagen och aktörerna att vinna på att Kina är inne på marknaden eller kommer de att konkurreras ut? I vilken utsträckning kommer utländska skogsföretag att etablera sig i Kina?

Denna studie syftar till att undersöka och beskriva konsumtion, produktion och handel av skogsprodukter samt Kinas eventuella konkurrensfördelar inom skogssektorn, jämfört med Europa och Nordamerika. Den syftar också till att beskriva hur Kinas intåg på skogsvarumarknaden påverkar världsmarknaden för skogsprodukter.

Studien stödjer sig huvudsakligen på tre teorier. Den första är konkurrensanalys, vilken behandlar konkurrenssituationen för företag på global nivå. Den andra är handelsteori där ekonomiska modeller för till exempel import och export behandlas. Den tredje teorin handlar om investeringar i vilken det redogörs för till exempel investeringskalkyler och finansiering.

Det har för studien genomförts ett flertal intervjuer med personer som på olika sätt har kännedom om skogsmarknaden i Kina. Det har även samlats in data i form av tidsserier, vilka visar värdet och mängden av Kinas produktion och handel av olika skogsprodukter. Tidsserierna visar också Kinas BNP-tillväxt och befolkningsutveckling.

Insamlad data har analyserats mot teorierna och utifrån resultatet av analysen har slutsatser dragits. I slutsatsen framgår det att produktionen av skogsprodukter i Kina kommer att öka i och med att kapaciteten byggs ut. Problemet för skogsindustrin i Kina är dock bristen på råvara vilket leder till att en stor import kommer att vara nödvändig. Investeringarna i skogsbranschen i Kina kommer att fortsätta så länge marknaden växer och investeringarna ger en tillräckligt bra avkastning i förhållande till andra branscher och länder.

Kinas ökade import av vissa skogsprodukter kommer att få effekter för andra skogsexporterande länder. Dessa länder kommer att öka sin export till Kina av vissa skogsprodukter men detta kommer troligtvis inte att leda till några större prishöjningar för produkterna på längre sikt. Kinas totala import av skogsprodukter kommer dock inte att öka särskilt mycket på grund av den ökade inhemska produktionen. Kina kommer också att bli nettoexportör av vissa skogsprodukter. Exporten kommer att vara relativt liten och därför inte påverka världsmarknaden särskilt mycket.

Abstract

Because of the large economic growth in China there are many companies who have economic interests in the Chinese market. Also in the forest market companies have started to invest in China and the interest for the market is growing. The question is how the Chinese forest market will develop in the years to come? How will China's entry on the market of forest products affect the global forest market?

The purposes of this study are to describe production, consumption and trade of forest products, and China's possible competitive advantage in the forest industry. The purpose of this study is also to describe how China's entry on the forest market affects the world market of forest products. The study is based on a couple of different theories such as competitive analyzes, trade- and investment theories. The theories have then been analyzed with data, collected from the Internet, and interviews.

The conclusion of the study is that the production of forest products in China will expand as the production capacity increases. A problem for the production is the lack of raw material, which will result in a large import. China's total import of forest products will still not increase considerable much because of the expansion of the domestic production. The investments in the Chinese forest industry will continue as long as the market is expanding and the returns on investments are good.

Innehållsförteckning

1	INLEDNING	1
1.1	BAKGRUND	1
1.2	FAKTA OM KINA	1
1.3	PROBLEMDISKUSSION	3
1.4	SYFTE	3
1.5	AVGRÄNSNINGAR	3
1.6	DISPOSITION	3
2	TEORI	5
2.1	KONKURRENSANALYS	5
2.1.1	Branschstruktur	5
2.1.2	Nyetablering	6
2.1.3	Global konkurrens	7
2.1.4	Globala konkurrensfördelar	7
2.1.5	Globala konkurrenshinder	8
2.2	HANDELSTEORI	8
2.3	TULLAR OCH IMPORTKVOTER	11
2.4	INVESTERINGAR	12
2.4.1	Varför investera	12
2.4.2	Investeringsprocessen	12
2.4.3	Investeringskalkylering	13
2.4.4	Finansiering	14
3	METOD	15
3.1	VAL AV UNDERSÖKNINGSMETOD	15
3.2	DATAINSAMLING	16
3.3	TILLFÖRLITLIGHET	16
4	EMPIRI	18
4.1	KINAS SKOGSINDUSTRI	18
4.1.1	Produktion	18
4.1.2	Statens inflytande	18
4.1.3	Illegal avverkning	19
4.2	KINAS HANDEL	19
4.2.1	Import och export	19
4.2.2	Påverkan på världsmarknadspriset	19
4.3	NYETABLERINGAR	20
4.3.1	Utländska företag	20
4.4	TIDSSERIER	20
5	ANALYS	26
5.1	KONKURRENSANALYS	26
5.2	NYETABLERING	26
5.3	PRODUKTION	27
5.4	HANDEL	28
5.4.1	Världsmarknadspriset	28
5.4.2	Import	28
5.4.3	Export	29
5.5	INVESTERINGAR	29

6 SLUTSATSER.....	31
6.1 SKOGSMARKNADEN I KINA	31
6.2 PÅVERKAN PÅ DEN GLOBALA SKOGSMARKNADEN	32
6.3 VIDARE STUDIER	32
KÄLLFÖRTECKNING	33
<i>Litteratur</i>	33
<i>Internet</i>	33
<i>Intervjuer</i>	33
BILAGOR.....	35
1. INTERVJUER	35
1.1 <i>Intervju med Håkan Ekström</i>	35
1.2 <i>Intervju med Björn Hägglund</i>	35
1.3 <i>Intervju med Linus Larsson</i>	36
1.4 <i>Intervju med Carl-Fredrik Lorenius</i>	37
1.5 <i>Intervju med Anders Luthbom</i>	38
1.6 <i>Intervju med Sten Nilsson</i>	39
1.7 <i>Intervju med Kristy Yin</i>	40

1 Inledning

I detta avsnitt behandlas bakgrunden till studien, vad dess syfte är, hur den är avgränsad, samt hur den är disponerad. En problemdiskussion angående studien och en faktadel om Kina behandlas också i detta avsnitt.

1.1 Bakgrund

I dagsläget finns det ett mycket stort intresse för Kina. Det går nästan dagligen att läsa i tidningar om Kinas framgångar i olika tillverkningsbranscher och om landets höga tillväxt. Kina har haft en BNP-tillväxt de senaste åren på uppåt 10 % och denna höga tillväxt förväntas fortsätta i flera år till. Den höga tillväxten är något som också berör skogsbranschen i Kina, som förväntas växa betydligt de kommande åren. På grund av detta riktar skogsbranschen sina blickar mot Kina och skogsbolag gör stora investeringar i landet. Världens folkrikaste nation har förstås en mycket stor potential för att kunna bli en betydande aktör på skogsmarknaden och därför vill många i branschen vara en del av denna utveckling.

Skogsbranschen är global vilket innebär att det som händer i Kina kan påverka hela branschen. Om det görs stora investeringar i Kina så kanske det görs färre investeringar i andra länder? Om kineserna börjar importera eller exportera vissa skogsprodukter så kommer det att påverka världshandeln.

1.2 Fakta om Kina¹

Kina eller Folkrepubliken Kina som det officiella namnet är har, vilket kan ses i tabell 1.1, en yta på 9 600 000 km² varav 1 972 900 km² (20,5 %) är skogsmark. Det innebär att Kina har världens femte största skogsinnehav. Det bor nästan 1,3 miljarder människor i landet och befolkningstillväxten är 0,6 %. BNP-tillväxten i Kina var 2004 9,5 % och exporttillväxten var 35 %. Kina är idag världens sjunde största ekonomi och världens tredje största handelsnation.

¹ www.swedishtrade.se/kina/

Tabell 1.1 Fakta om Kina.

Officiellt namn:	Folkrepubliken Kina
Huvudstad:	Peking
Yta:	9 600 000 km ²
Skogsyta:	1 972 900 km ² (2005) ²
Ökning av skogsytan (1990-2000):	1,18 %/år ³
Folkmängd:	1 292 miljoner (2003)
Befolkningstillväxt:	0,6 % (2003)
Officiellt språk:	Mandarin (rikskinesiska)
Religion:	Ingen officiell religion
Statsskick:	Folkrepublik
Statschef:	President Hu Jintao
Utrikesminister:	Li Zhaoxing
Större politiska partier:	Kinas Kommunistparti (KKP)
Senaste/nästa allmänna val:	Enpartistat (Formellt flerpartistat) – avsaknad av fria val
Valuta:	Yuan (CNY)/renminbi (RMB)
Växelkurs:	100 SEK = 98,39 CNY (2005-12-14) ⁴
BNP (total):	1649 miljarder USD (2004)
BNP/capita:	1250 USD (2004)
BNP-tillväxt:	9,5 % (2004)
Inflation:	2,7 % (2004)
Arbetslöshet:	4,2 % urban arbetslöshet enligt officiell statistik, omkring 10 % enligt vissa bedömare, därutöver omfattande undersysselsättning på landsbygden
Viktigaste näringar:	Järn och stål, kol, kemi, verkstadsprodukter, kläder och textil, hemelektronik, bygg, transport och detaljhandel.
Budgetbalans:	-1,79 % av BNP (2004)
Valutareserv:	610 miljarder USD (2004)
Utlandsskuld:	229 miljarder USD (2004)
Bytesbalans:	69 miljarder USD (2004)
Export (andel av BNP):	36 % (2004)
Exporttillväxt:	35 % (2004)
Viktigaste exportprodukter:	IT-utrustning och halvledare, råvaror, inklusive olja, oljeprodukter, metaller, verkstadsmaskinell utrustning.
Största handelspartners:	EU, USA, Japan, Hongkong, ASEAN
Svensk export till landet:	18,6 miljarder SEK (2004)
Svensk import från landet:	22,8 miljarder SEK (2004)
Fattigdom (andel av befolkningen som lever under 1USD/dag):	16,6 % (UNDP, 2003)
HDI-ranking (välfärdsindex):	85/177
Utvecklingssamarbete med Sverige:	56 MSEK (2004)
Bistånd totalt:	1 460 miljarder USD (2001)

2

<http://www.fao.org/forestry/foris/webview/forestry2/index.jsp?siteId=5081&sitetreeId=18927&langId=1&geoId=0>

³ ibid.

⁴ <http://www.forex.se/>

1.3 Problemdiskussion

Skogsbranschen är en global bransch med många stora och små globala företag. Kina har länge varit en stängd eller mycket liten aktör på skogsvarumarknaden men har de senaste åren börjat växa, och det ordentligt. Men hur kommer skogsvarumarknaden i Kina att utvecklas de kommande åren? Hur kommer Kinas intåg på skogsvarumarknaden påverka den globala skogsmarknaden? Kommer de traditionella företagen och aktörerna att vinna på att Kina är inne på marknaden eller kommer de att konkurreras ut? I vilken utsträckning kommer utländska skogsföretag att etablera sig i Kina?

1.4 Syfte

Syftet med denna studie är att:

- Med hjälp av kvalitativa undersökningar och tidsserier beskriva konsumtion, produktion och handel av skogsprodukter.
- Undersöka Kinas eventuella konkurrensmässiga fördelar, jämfört med Europa och Nordamerika, inom skogssektorn.
- Analysera hur Kinas intåg på skogsvarumarknaden påverkar världsmarknaden för skogsprodukter.

1.5 Avgränsningar

Studien kommer att vara inriktad på att huvudsakligen behandla Kinas förhållande till Europa och Nordamerika avseende handel och produktion av pappersmassa, papper och kartong.

1.6 Disposition

Denna studie är disponerad på följande sätt:

- Studien inleds med en Inledning som tar upp bakgrund, problemställning, syfte och avgränsningar, i vilka tanken bakom studien redovisas.
- Nästa del är Teoriavsnittet där teorier som är relevanta för studien presenteras, denna del är en ren litteraturstudie.
- Del tre är Metoden i vilken det redovisas för på vilket sätt och med vilka metoder studien har utförts.
- Metoden följs av Empirin i vilken det redogörs för de fakta som har samlats in under studien.

- I Analysavsnittet analyseras insamlad fakta med teorin.
- I Slutsatsen presenteras resultatet av studien.
- Sist i studien finnes Källförteckningen samt Bilagor.

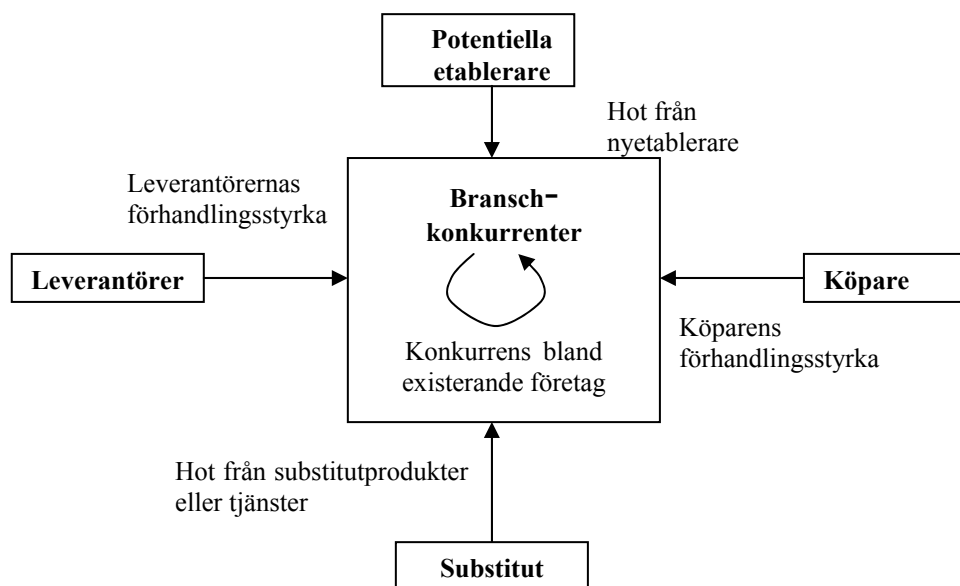
2 Teori

I detta avsnitt behandlas relevanta teorier för studien. Konkurrensanalysen behandlar konkurrenssituationen mellan företag på global nivå, vilket är den nivå som företag i denna studie befinner sig på. Internationella företag håller på att etablera sig i Kina och detta behandlas också i konkurrensanalysavsnittet. Eftersom skogsmarknaden är global och det sker mycket handel på den så behandlas handelsteori samt tullar och importkvoter i var sin del. För att kunna etablera sig på en ny marknad så krävs det kapital för att kunna investera och detta behandlas i investeringsavsnittet.

2.1 Konkurrensanalys

2.1.1 Branschstruktur

Det finns enligt Porter fem primära konkurrenskrafter (se figur 2.1) som avgör konkurrensläget i en bransch.

Figur 2.1 De fem primära konkurrenskrafterna.⁵

Vinstpotentialen, dvs. den långsiktiga avkastningen på det investerade kapitalet, i branschen bestäms av den sammalagda styrkan av dessa fem krafter. Krafterna bestämmer tillsammans intensiteten i branschkonkurrensen och lönsamheten. Den starkaste kraften eller krafterna styr och blir avgörande för utformningen vid avgörandet av ett företags strategi. Konkurrensen i en bransch driver ständigt ner avkastningsgraden på investerat kapital mot den avkastning som nås i en fullkomligt konkurrerande bransch. Detta leder till slut till en miniminivå som beräknas utifrån avkastningen på långsiktiga statliga obligationer. Om avkastningsgraden blir lägre än den konkurrensmässiga miniminivån finns det risk att investerare väljer att investera i

⁵ Porter, M.E (1999)

andra branscher med högre avkastningsgrad. Men om avkastningsgraden är högre än miniminivån så stimuleras investerare att investera i branschen.⁶

2.1.2 Nyetablering

Nyetablering i en bransch innebär att det blir fler aktörer på marknaden, som alla vill få större marknadsandelar. Detta kan medföra att priserna går ned eller att kostnaderna för företagen ökar vilket medför en sämre lönsamhet. Hur stor risken eller möjligheten till nyetablering i en bransch är beror på hur stora hinder det finns för nyetablering och på hur de redan existerande konkurrenterna på marknaden reagerar. Det finns sju betydande hinder för nyetablering:⁷

- *Stordriftsfördelar.* För att kunna få stordriftsfördelar måste nyetableraren göra en stor investering direkt vilket kan vara avskräckande. Ett alternativ till detta är att starta med en mindre investering men då samtidigt inte kunna få de kostnadsfördelar som stordriften innebär.
- *Produktdifferentiering.* Etablerade företag besitter ofta en kundlojalitet vilken nyetableraren måste övervinna. För att övervinna denna tvingas nyetableraren till stora utgifter vilket ses som ett hinder. Skulle nyetableraren misslyckas så finns det dessutom inget restvärde vad det gäller investeringen i sitt marknadsnamn.
- *Kapitalbehov.* För att kunna investera krävs mycket kapital och detta kan vara svårt att få tag på, särskilt om det rör sig om osäkra satsningar.
- *Omställningskostnader.* Omställningskostnader är engångskostnader som uppstår när en köpare byter från en leverantör till en annan. Omställningskostnaderna kan också vara utgifter för omskolning av anställda och behov av teknisk service m.m. Om omställningskostnaderna är höga måste den nya leverantören kunna erbjuda köparen så pass stora förbättringar så att köparen sammanlagt tjänar på det.
- *Tillgång till distributionskanaler.* Nyetablerare måste kunna försäkra sig om att distributionen av sina produkter fungerar. Det kan vara svårt att få hela distributionskedjan att fungera väl och att få tag på bra distributörer. Etablerade företag har oftast väl uppbyggda distributionskanaler vilka nyetablerarna inte alltid får ta del av.
- *Kostnadsolägenheter oberoende av stordrift.* Etablerade företag kan ha kostnadsfördelar som inte nyetablerare kan komma åt. De kan ha tillgången till råmaterialet, de kan ha sina butiker eller fabriker på de bästa platserna och de kan ha statliga subventioner. Deras personal kan dessutom redan sin arbetsplats och vet hur den fungerar, vilket kan innebära kostnadsfördelar då det visat sig att styckekostnaden kan minska med tiden då personalen vunnit erfarenhet i tillverkningen av en produkt.
- *Statlig politik.* Staten kan begränsa eller förbjuda nyetablering i en bransch genom att till exempel införa tillståndsgivning och begränsa rätten till råmaterial.

⁶ Porter, M.E. (1999).

⁷ ibid.

2.1.3 Global konkurrens

I en global bransch konkurrerar företag på stora geografiska marknader eller på nationella marknader som väsentligt påverkas av deras globala position. Dessa branscher kräver att företagen bedriver en samordnad, världsomfattande inriktning för att inte förlora sina strategiska positioner. Det finns tre grundläggande mekanismer som företag kan använda sig av för att kunna delta i internationella aktiviteter: licens, export eller utlandsinvestering. Licens eller export är det som företag vanligtvis börjar med när de ska satsa utomlands för att eventuellt i ett senare skede överväga att göra en utlandsinvestering.⁸

2.1.4 Globala konkurrensfördelar

En bransch räknas egentligen som global när det finns ekonomiska (eller andra) fördelar med att på ett koordinerat sätt konkurrera på flera nationella marknader. Dessa fördelar är:⁹

- *Komparativ fördel.* Ett land som kan erbjuda fördelar vad det gäller faktorkostnad eller faktorkvalitet vid tillverkning av en produkt har en komparativ fördel jämfört med andra länder och kommer därför att tillverka och exportera produkten. Ett företags strategiska position i det producerande landet är avgörande för dess position på världsmarknaden.
- *Skalfördelar i produktionen.* Genom att centralisera produktionen (eller tillhandahållandet av tjänster) kan ett företag uppnå skalfördelar.
- *Global erfarenhet.* Genom att sälja liknande produkter på flera nationella marknader så blir den totala försäljningen större, vilket leder till en kostnadsfördel på den globala marknaden. Trots att produkten tillverkas på olika marknader så kan företag skaffa sig erfarenheter och sprida förbättringar bland fabrikerna och på så sätt få kostnadsfördelar.
- *Skalfördelar i distributionen.* Om flera nationella marknader kan betjänas av ett internationellt distributionssystem så kan fasta kostnader spridas och en kostnadsfördel uppstår. Ett internationellt distributionssystem kan också innebära stordriftsfördelar inom distribution och kan möjliggöra nya logistiska arrangemang.
- *Skalfördelar i marknadsföringen.* Företaget kan sprida kostnaderna för marknadsföring på flera nationella marknader.
- *Skalfördelar i inköp.* Med en bättre förhandlingsstyrka och lägre kostnader för leverantörer, p.g.a. större produktion än vad det skulle bli om produktionen enbart berörde en nationell marknad, kan det globala företaget få en kostnadsfördel.
- *Egen produktteknologi.* Att använda egen teknologi på flera nationella marknader kan innebära globala ekonomiska fördelar. Viss forskning är så pass kostsam att den kräver global försäljning för att betala igen sig.

⁸ Porter, M.E. (1999)

⁹ ibid.

- *Rotation av resurser.* Ekonomiska fördelar kan uppnås genom att en produkt eller tjänst kan flyttas.

2.1.5 Globala konkurrenshinder

Det finns tre grupper av globala konkurrenshinder: ekonomiska hinder, administrativa hinder och institutionella hinder.¹⁰

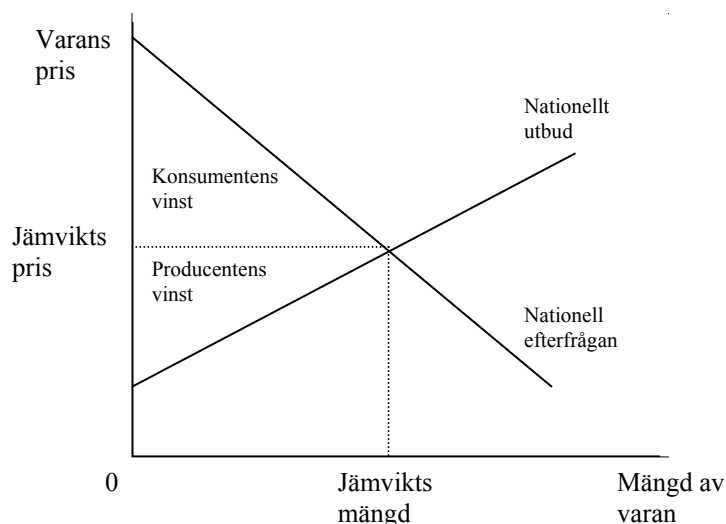
- *Ekonomiska hinder.* Transporter och lagerkostnader kan ta bort fördelarna med att centraliserad produktion som också, p.g.a. dess avstånd till de nationella marknaderna, fördröjer anpassningen till marknadsbehovet. Det kan också vara svårt att få tillgång till distributionskanaler på nationella marknader. Olika nationella marknader kan ha olika krav vad det gäller vissa produkter och det uppstår en kostnad när produkterna måste ändras för att passa de nationella marknaderna. Lokala företag kan bli de som bäst uppfattar och tar hänsyn vad den lokala marknaden efterfrågar.
- *Administrativa hinder.* Distributionskanaler, marknadsföringssätt och effektiva medier för att nå köparen kan skilja sig mycket mellan olika nationella marknader. Det globala företaget kan p.g.a. detta inte utnyttja sitt kunnande från andra marknader och kan ha svårt att vara lika effektiv som lokala konkurrenter.
- *Institutionella hinder.* Det finns en hel mängd avgifter (t.ex. tullar och kvoter) och regler (t.ex. förmånlig skattebehandling och arbetsmarknadspolitik) som gynnar lokala företag. Dessa politiska hinder syftar till att hjälpa lokala företag eller lokal sysselsättning. Företag kan också p.g.a. brist på fantasi inte inse möjligheterna till global etablering. De kan även sakna de resurser som krävs för att kunna klara av att konkurrera globalt.

2.2 Handelsteori

På en enskild marknad, t.ex. ett land, finns det ett utbud och en efterfrågan av varje produkt. Priset på och kvantiteten av produkten bestäms av marknaden utifrån storleken på utbudet respektive efterfrågan. Om landet inte bedriver någon handel med något annat land så kommer priset på produkten att hamna i ett jämviktsläge (se figur 2.2).¹¹

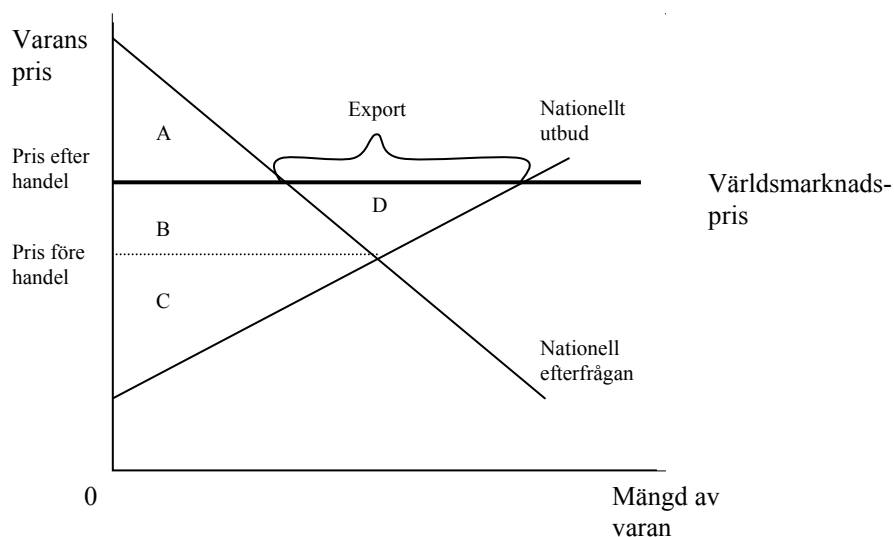
¹⁰ Porter, M.E. (1999).

¹¹ Mankiw, N.G. (2001)

Figur 2.2 Priset på respektive mängden av en vara i en fullkomlig konkurrens då ingen handel bedrivs.¹²

Men om landet börjar bedriva handel med andra länder så blir priset på produkten det gällande världsmarknadspriset (se figur 2.3).

Figur 2.3 Landet blir exportör av varan eftersom världsmarknadspriset är högre än det nationella priset.¹³

Om världsmarknadspriset är högre än det nationella priset så kommer priset på varan i landet att stiga och därmed efterfrågan sjunka. Det kommer dock att bli en internationell efterfrågan på produkten vilket leder till att den totala efterfrågan ökar, vilket i sin tur leder till att det nationella utbudet kommer att öka. Differensen mellan det nationella utbudet och efterfrågan blir landets export av produkten (se figur 2.3).

¹² Mankiw, N.G. (2001).

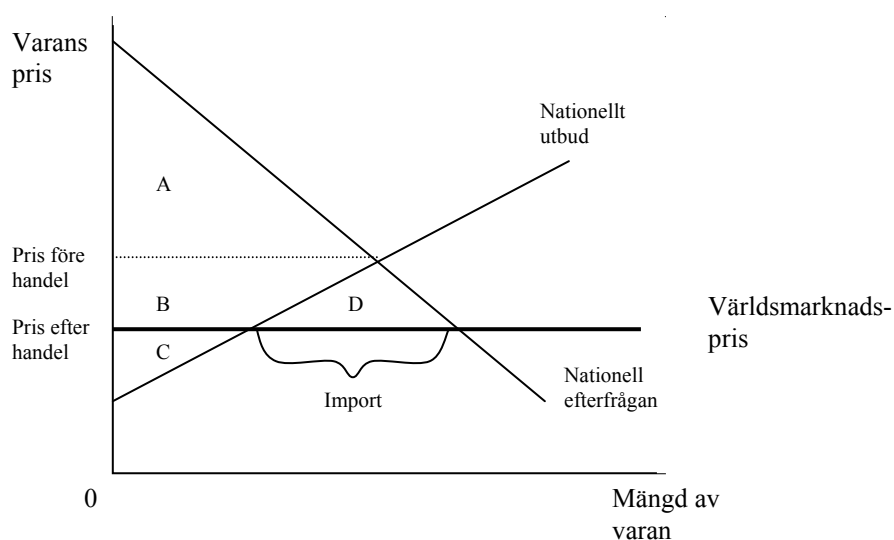
¹³ *ibid.*

Om landet är en exportör av varan så förlorar konsumenterna en liten del (-B) medan producenterna tjänar en del (+B+D), men det sammanlagda resultatet av handeln blir en viss vinst (+D) vilket framgår av tabell 2.1.

Tabell 2.1 Skillnader i välfärd för ett land som blir exportör.¹⁴

	Före handel	Efter handel	Skillnad
Konsumenternas vinst	A+B	A	-B
Producenternas vinst	C	B+C+D	+(B+D)
Total vinst	A+B+C	A+B+C+D	+D

Om världsmarknadspriset på varan är lägre än det nationella priset så kommer den nationella efterfrågan att öka samtidigt som det nationella utbudet kommer att minska. Differensen mellan den nationella efterfrågan och det nationella utbudet blir landets import av varan (se figur 2.4).

Figur 2.4 Landet blir importör av varan eftersom världsmarknadspriset är lägre än det nationella priset¹⁵

Om landet är en importör av varan så vinner konsumenterna på det (+B+D) medan producenterna förlorar en del på det (-B) men det blir ändå en total vinst (+D) vilket framgår av tabell 2.2.

Tabell 2.2 Skillnader i välfärd för ett land som blir importör.¹⁶

	Före handel	Efter handel	Skillnad
Konsumenternas vinst	A	A+B+D	+(B+D)
Producenternas vinst	B+C	C	-B
Total vinst	A+B+C	A+B+C+D	+D

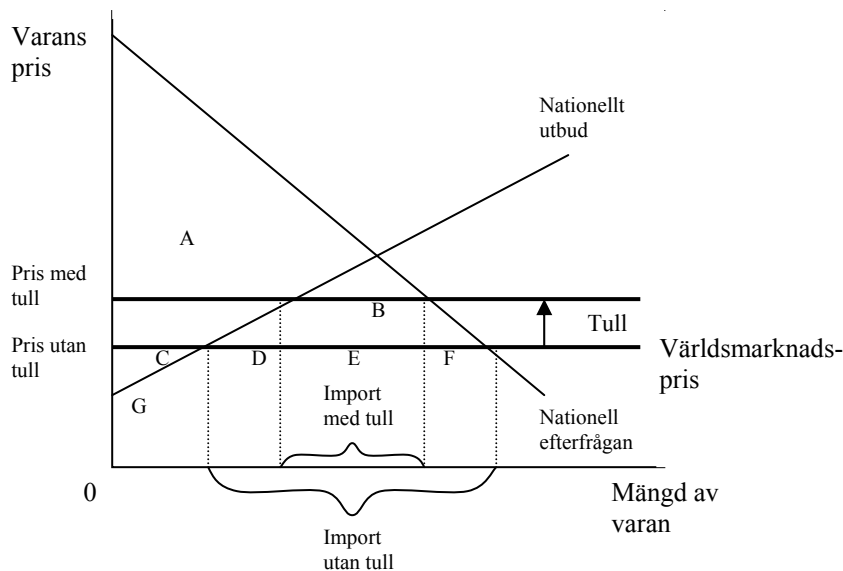
¹⁴ Mankiw, N.G. (2001)..

¹⁵ ibid.

¹⁶ ibid.

2.3 Tullar och importkvoter

Länder eller regioner, t.ex. EU, försöker ibland påverka handeln och produktionen genom att använda sig av olika åtgärder. Dessa åtgärder är oftast riktade mot importen genom t.ex. tullar och importkvoter.¹⁷ Om ett land inför en tull på en vara så stiger konsumentpriset på varan, samtidigt så ökar den inhemska produktionen eftersom det blir relativt sett billigare att tillverka varan i det egna landet. Detta leder i sin tur till att importen av varan minskar (se figur 2.5).

Figur 2.5 Landet inför en tull på varan vilket påverkar importen, priset och produktionen av varan.¹⁸

Staten och de inhemska producenterna tjänar på en tull (+E respektive +C) medan konsumenterna förlorar (-C-D-E-F) och det blir en total förlust på (-D-F) vilket framgår av tabell 2.3.

Tabell 2.3 Skillnader i välfärd för ett land som inför tull på en vara.¹⁹

	Före tull	Efter tull	Skillnad
Konsumenternas vinst	A+B+C+D+E+F	A+B	-(C+D+E+F)
Producenternas vinst	G	C+G	+C
Statens vinst	Ingen	E	+E
Total vinst	A+B+C+D+E+F+G	A+B+C+E+G	-(D+F)

En tull har inte bara effekter på det land som inför den utan även på det exporterande landet. Exportpriset sjunker vilket leder till sjunkande export, produktion och producentinkomster medan konsumtionen ökar.

¹⁷ Lundberg, L. (1993)

¹⁸ Mankiw, N.G. (2001)

¹⁹ ibid.

Det går också att införa importkvoter, vilka begränsar importvolymen från vissa länder (bilaterala kvoter) eller all import av en viss vara (globala kvoter). För att få importera varan behöver importören en licens. På en marknad med fullständig konkurrens har importkvoter samma effekt på produktion, konsumtion och import som en tull av viss storlek. Den vinst som vid en tull tillfaller staten (+E) tillfaller vid importkvotering licensinnehavaren, men kan även tillfalla staten om den väljer att auktionera licenserna till högstbjudande.

Tullar och importkvoter kan på sikt ge olika effekter. En tull innebär att producenterna i det egna landet alltid har en viss marginal och kan ha kostnader som överstiger världsmarknadspriset. Skulle effektiviteten hos tillverkarna i det egna landet försämrats i förhållande till tillverkarna i utlandet så skulle det innebära att de inhemska producenterna tappar marknadsandelar. Detta skulle i sådana fall kunna justeras med en högre tullsats. En importkvot däremot garanterar de inhemska producenterna en del av marknaden oavsett hur de relativa kostnaderna utvecklas. En importkvotering sätter därför mindre press på producenterna vad det gäller att effektivisera och rationalisera produktionen.

2.4 Investeringar

2.4.1 Varför investera

Tanken med att investera är att maximera företagets värde, vilket också sker, om de mest lönsamma investeringsprojekten väljs. Investeringarnas uppgift är att skapa framtida resurser vilket möjliggör ett större utrymme för produktion och konsumtion. Investeringarna kan vara ett medel för att uppnå uppställda mål i till exempel ett företag. Dessa mål kan formuleras i en strategisk plan, vars avsikt kan vara att ge svar på frågor som till exempel:

- Vilka produkter bör framställas?
- Vilken produktionsprocess skall användas?
- Vilka marknader ska företaget arbeta på?
- Hur stor ska tillväxten vara?

När målen är fastställda kan företaget bestämma hur de ska göra för att nå dessa mål och vilka medel som krävs för att göra detta.²⁰

2.4.2 Investeringsprocessen

Investeringsprocessen består av ett antal delmoment som ser olika ut för olika investeringssituationer. Det finns dock modeller som beskriver ett generellt utseende för investeringsprocesser. En modell är gjord av Maccarone (1996) och är uppdelad i sex steg:

- *Identifiering av investeringsmöjligheter.* Förslagen tas oftast fram genom informella kanaler eller personliga kontakter. Ledningen kan också göra systematiska undersökningar som till exempel marknadsanalys.

²⁰ Grubbström, R.W. & Lundquist, J. (2005)

- *Analys och utvärdering.* När investeringsmöjligheterna är valda så skall de analyseras genomgående. Relevant och detaljerad information samlas in och lönsamheten utvärderas.
- *Val.* De mest lönsamma projekten väljs. På grund av strategiska eller finansiella faktorer så kan en ytterligare granskning av projekten vara nödvändig. Detta kan leda till att projekt senareläggs eller ställs in.
- *Godkännande av projekt.* De flesta projekt måste godkännas av ledningen eller av en avdelningschef.
- *Implementering och kontroll.* Samtidigt som projektet drivs så måste det hela tiden kontrolleras att projektet håller sig inom budgeterade kostnader och deadlines.
- *Utvärdering.* Resultatet av projektet utvärderas med hänsyn till dess budget. Genom utvärderingen försöker företaget förbättra sig inför sina framtida prognoser samt identifiera systematiska brister i investeringsprocessen.

Företagets strategiska planering bör vara vägledande i de första tre faserna.²¹

2.4.3 Investeringskalkylering

”En investering innebär en resursupppoffring i utbyte mot framtida överskott”²². Syftet med en investering är att sätta av pengar idag och få tillbaka ännu mer pengar i framtiden. För att våga göra detta krävs en framtidstro på det man investerar i. I och med att en strategisk investering genomförs så ger det också upphov till betalningskonsekvenser för en lång tid framöver. Inför en investering måste därför ett företag, eller enskild person, väga olika betalningssätt mot varandra för att komma fram till vilket sätt som passar just det företaget eller personen bäst. Tanken med en investering är att man skaffar en tillgång som senare betalar tillbaka minst lika mycket som investeringen kostade.²³ Anledningen till att man vill ha tillbaka mer än vad som investerades är dels att man vill göra en vinst, dels att man vill ha ersättning för tiden som går innan investeringen betalar av sig och att man vill ha betalt för den ekonomiska risk man utsätter sig för. För att kunna jämföra betalningar vid olika tidpunkter så krävs en omräkningsfaktor, denna kallas vid investeringskalkylering för kalkylränta och består således av tre komponenter:

1. Kompensation för väntan
2. Kompensation för förlorad köpkraft
3. Kompensation för risk

Om vi antar att kalkylräntan är 20 % per år så innebär det att vi är indifferent inför att antingen få 100 kronor idag eller 120 kronor om ett år.²⁴

²¹ Grubbström, R.W. & Lundquist, J. (2005)

²² Yard, S. (2001)

²³ Grubbström, R.W. & Lundquist, J. (2005)

²⁴ Yard, S. (2001)

2.4.4 Finansiering

En investering har över tiden de största utbetalningarna i början och inbetalningarna kommer senare. För att klara de tidiga utbetalningarna så krävs det att det antingen finns en kassa som man kan ta pengar ur eller att man lånar pengar. Att få fram pengar till att betala en investering kallas för finansiering. Finansieringen har liksom investeringen ett betalningsförlopp över tiden men den skiljer sig från investeringen genom att inbetalningarna sker inledningsvis och utbetalningarna (amorteringar och räntebetalningar) kommer senare.²⁵

²⁵ Grubbström, R.W. & Lundquist, J. (2005)

3 Metod

I detta avsnitt behandlas de metoder som har använts vid genomförandet av denna studie. Det redogörs för valet av undersökningsmetod samt för hur data samlades in. Tillförlitligheten i insamlad data behandlas också i detta avsnitt.

3.1 Val av undersökningsmetod

”Uppsatsens metod är vägen från problemformuleringens frågor till slutsatsens svar”.²⁶ Metoden kan man alltså säga är hur man går till väga när man skriver uppsatsen.²⁷ När man skriver en uppsats ska man bestämma om man ska använda sig av kvalitativa eller kvantitativa undersökningsmetoder. Kvantitativa undersökningar går ut på att man mäter och kvantitativt beskriver ett visst fenomen medan kvalitativa undersökningar handlar om att mäta sambandet mellan olika egenskaper. Kvalitativa undersökningar syftar till att skapa resultat genom kvalitativa analyser och kvalitativ data. Studieobjekten är individer, grupper av individer och deras livsvärld.²⁸

Jag har i denna uppsats valt att använda mig av kvalitativa intervjuer. Den kvalitativa forskningsintervjun försöker förstå saker ur den intervjuades perspektiv och utveckla innebörden av människors erfarenheter. Tekniskt sett är den kvalitativa intervjun halvstrukturerad, det vill säga den är inte ett öppet samtal och inte heller ett strikt frågeformulär.²⁹ Jag valde att göra kvalitativa intervjuer av anledningen att kunskapen om det ämne jag skriver om inte är allmänt känt utan den finns hos en begränsad skara människor. Så för att på ett praktiskt och effektivt sätt få information om det aktuella ämnet fann jag den kvalitativa intervjun lämplig. Den kvalitativa intervjumetoden ger också fördelen att man kan välja ut de personer som ska intervjuas. På detta sätt kan man påverka informationen som samlas in så att den kommer från flera olika källor med olika synsätt på det aktuella ämnet. Att man kan välja vilka som ska intervjuas är dock inte bara en fördel utan det kan också var en nackdel. Det finns en risk att de personer som väljs ut inte visar sig besitta information som speglar det aktuella ämnet på ett riktigt sätt. Om intervjuaren märker detta så kan intervjuerna kompletteras men om det inte upptäcks så finns en risk att resultatet inte återspeglar den faktiska situationen helt och hållet. Den kvalitativa intervjun bygger också på att det går att få kontakt med lämpliga personer att intervjuas vilket inte alltid är så lätt. Jag har i denna studie även använt mig av data i form av tidsserier som är hämtade från Internet.

Jag skulle i denna studie kunnat använda mig av någon annan undersökningsmetod, exempelvis skickat ut enkäter. Fördelen med en enkät är att den kan ge en objektiv bild av det aktuella ämnet. Det finns en möjlighet att få hela spektrat av åsikter och kunskap. För att lyckas med detta krävs dock att enkäten skickas ut till en betydande mängd människor och att de också svarar på enkäten. Risken finns att inte särskilt många svarar på enkäten och att de som svarar har liknande åsikter i ämnet vilket då ger ett missvisande resultat. Det är också viktigt att de frågor som ställs i enkäten på ett ordentligt sätt ger svar på det man söker. Om frågorna är illa formulerade och inte ger tillräckligt bra svar så finns det vanligtvis inte så stora möjligheter att komplettera svaren. Möjligheten att skicka ut en enkät till, och att få den

²⁶ Rienecker, L. & Stray Jörgensen, P. (2002)

²⁷ ibid.

²⁸ Lundahl, U. & Skärvad, P-H. (1999)

²⁹ Kvale, S. (1997)

besvarad, kan ses som relativt liten. Att skicka ut en enkät är ett mycket tidskrävande arbete. Först ska en relativt stor grupp människor väljas ut och sedan ska det göras utskick till alla. Tack vara E-mall så kan denna process gå lite snabbare idag men det är inte säkert att det i alla situationer är lämpligt att skicka enkäten via mail. När sedan svaren på enkäten kommer in så skall de sammanställas och detta kan, beroende på enkätens utformning och antalet svar, vara ett mycket tidskrävande arbete.

3.2 Datainsamling

Datakällor kan delas in i ”paper and people”, det vill säga det kan samlas in från dokument av olika slag eller från människor. Dokumenten kan vara böcker, tidningar, forskningsrapporter, radio, TV, årsredovisningar etc. medan data från människor ofta samlas in genom intervjuer, observationer eller enkäter. Datakällor kan sedan delas in i primärdata, det vill säga material som utredaren samlat in själv, och sekundärdata, det vill säga material som är insamlat av andra.³⁰ I denna studie har jag försökt använda mig av så mycket primärdata som möjligt genom att göra ett flertal intervjuer. Intervjupersonerna, som i kvalitativ metodteori kallas för respondenter³¹, har valts ut på grunderna av att de har kunskap eller anknytning till det aktuella ämnet. Respondenterna fann jag genom tips från personer med insyn i branschen och genom sökning på Internet. Respondenterna tillfrågades först via mail om de var intresserade av att svara på några frågor om det aktuella ämnet. När detta var klart så bestämde vi en tid då intervjun ägde rum. Jag har i denna studie intervjuat sju personer. Tre av intervjuerna kunde på grund av praktiska och geografiska skäl inte genomföras genom samtal utan de skedde via mail. Respondenten fick ett formulär med frågor som han/hon svarade på och mailade tillbaka svaren till mig. Om jag hade några funderingar angående svaren så kunde jag kontakta dem igen via mail. Ett antal personer som jag försökte kontakta fick jag aldrig något svar av och därför kunde de inte någon intervju genomföras med dem.

Jag har i denna studie även använt en del sekundärdata, detta är data som varit relevant för studien. Teoridelen är uppbyggd av sekundärdata som behandlar konkurrensanalys, handelsteori, tullar och importkvoter samt finansiering. I empiridelen hittas också sekundärdata i form av tidsserier som är hämtade från Internet. Tidsserierna har jag sedan omarbetat och gjort diagram av.

Fördelen med att använda sekundärdata är att det går att få information från väldigt stora och omfattande studier. Att ensamt fram en så pass omfattande statistik till denna studie skulle vara alldeles för komplicerat och tidskrävande. Nackdelen med att använda sekundärdata är att man inte kan vara säker på att informationen man använder sig av stämmer.

3.3 Tillförlitlighet

När man gör en studie så finns det en viss risk att det uppstår vissa felkällor. För att minimera dessa felkällor så gäller det att studien genomföres med tillfredsställande validitet och reliabilitet. Validiteten kan uppdelas i två delar: inre validitet och yttre validitet. Den inre validiteten föreligger när mätinstrument mäter vad de avser att mäta, det vill säga de mäter varken för mycket, för lite eller fel saker. Om det är på detta sätt så är det en hög inre

³⁰ Lundahl, U. & Skärvad, P-H. (1999)

³¹ ibid.

validitet. Om människor vid en undersökning ger svar som avviker från verkligheten vilket medför att resultatet från undersökningen inte speglar verkligheten så har undersökningen låg yttre validitet. Att människors svar avviker från verkligheten kan bero på att de ljuger, minns fel eller inte vet vad de tänker göra osv. En mätningens reliabilitet avser mätningens frånvaro av slumpmässiga mätfel. En undersökning med god reliabilitet kännetecknas av att den inte påverkas av vem undersökningen görs av och under vilka omständigheter den görs. Den påverkas inte heller av tillfälligheter och det finns få slumpmässiga fel.³² Intervjuerna i denna studie har som tidigare nämnts skett via samtal och via mail. Jag upplevde att jag fick ut mer av de intervjuerna som gjordes muntligt. Under samtalen så kom det fram information, genom att vi hamnade på vissa sidospår, som jag troligtvis annars inte hade fått reda på.

³² Lundahl, U. & Skärvad, P-H. (1999)

4 Empiri

Detta avsnitt består av två delar, intervjuer och tidsserier. Intervjuerna, som kommer först i avsnittet, är sammanställda under ett antal rubriker för att göra dem mer lättöverskådliga. Intervjuerna i sin helhet finns att läsa i bilaga 1. Tidsserierna används för att på ett tydligt sätt redovisa hur Kinas handel med skogsprodukter har utvecklats under en längre tidsperiod.

4.1 Kinas skogsindustri

4.1.1 Produktion

Kina bedöms de närmsta åren bli större och större producenter av skogsprodukter. De kommer att bli mer aktiva och öka investeringarna i produktionsenheter både i Kina och utomlands, inklusive Ryssland, Nordamerika och längre fram även i Sydamerika och övriga Asien. Tillverkningskapaciteten förväntas öka vilket kommer att leda till ökad import av råvara. I dagsläget är tillverkningsökningen inom skogsindustrin i Kina större än konsumtionsökningen vilket leder till ökad export av vissa skogsprodukter. Det stora problemet för skogsproduktionen i Kina är tillgången på råvara. Detta problem kommer de även ha framtiden då de endast i begränsad utsträckning kommer att kunna tillgodose sitt eget behov av råvara. Det förutspås att Kina de närmsta sex åren kommer att behöva 260-280 miljoner kubikmeter skogsråvara och de kommer själva bara kunna tillgodose hälften av vad som behövs, resterande del kommer de att behöva importera. Kina satsar på att bli en stor aktör på den internationella skogsvarumarknaden och för att uppnå detta så krävs det att de blir både bruttoimportörer och exportörer av skogsprodukter. Redan idag är Kina nettoimportör av skogsprodukter och detta kommer att öka med tiden. Kina kommer inte att försöka bli nettoexportör av skogsprodukter. Tillverkningen av skogsprodukter i Kina är inte tillräckligt konkurrenskraftig och man har inte tillräckligt stora kostnadsfördelar i förhållande till sydamerikanska länder. Elen är relativt dyr och kemikaliepriserna ligger på världsmarknadsnivå, dessutom kan det bli problem med att få tag i råvara. Kinas konkurrenskraft finns huvudsakligen i den billiga arbetskraften och inom skogsindustrin utgör kostnaderna för arbetskraften en relativt liten del.³³

4.1.2 Statens inflytande

Den kinesiska staten har en positiv inställning till skogsindustrin och påverkar allt som sker på skogsmarknaden. De styr efterfrågan på papper genom att till exempel bestämma hur tjocka tidningarna får vara, vad som får stå i dem och hur mycket annonser det får finnas i dem. De styr även utbudet eftersom det är staten som beviljar tillstånd för alla byggen och investeringar. Tillgången av råmaterial styrs även till stor del av staten eftersom den äger det mesta av skogsmarken. Ägarfrågan avseende skogsmark i Kina är mycket komplicerad men de flesta tror att privata, även utländska investerare, i framtiden i större utsträckning kommer att äga skog i Kina.³⁴

³³ Bilaga 1.1-1.7

³⁴ ibid.

4.1.3 Illegal avverkning

Uppskattningsvis 30 % av inhemsk avverkning är illegal medan drygt 35 % av importerat timmer beräknas vara illegalt avverkad, mest från Ryssland, Afrika och Sydostasien. För tillfället har man vaga siffror som pekar på en överavverkning/illegal avverkning någonstans runt 100 miljoner kubikmeter per år. Detta kommer förhoppningsvis att minska i framtiden tack vare bättre kontroll och påtryckningar från omvärlden.³⁵

4.2 Kinas handel

4.2.1 Import och export

Kina är idag nettoimportör av pappersmassa och papper, och då huvudsakligen från Sydamerika. I och med att tillverkningskapaciteten för papper i Kina kommer att öka så kommer även importen av fiber, massa och returmassa att öka. Kortfibrerna importeras från Sydamerika, långfibrerna från Europa, Nordamerika och Ryssland och returpappret huvudsakligen från USA, som är den stora returfiberproducenten idag, och från Västeuropa. Det kommer att byggas kostnadseffektiv massakapacitet i Sydamerika som kommer att tillverka massa avsedd för den asiatiska marknaden. Från Europa kommer det även i framtiden att ske en viss import av fin- och journalpapper. Trots den stora kapacitetsökningen inom skogsindustrin i Kina så kommer kapaciteten ändå inte att räcka till i framtiden. Nettoimporten för papper och kartong i Kina 2004 var till exempel 5-6 miljoner ton. År 2010 räknar man med att nettoimporten för papper och kartong i Kina kommer att vara ungefär oförändrad. Detta trots den kraftiga utbyggnaden. Kina kommer i framtiden att öka importen av sågad vara och detta från Kanada, Skandinavien och Ryssland.³⁶ Kina har som medlem i WTO åtagit att binda alla importtullar på industrivaror. Enligt åtagandet kommer Kina att gradvis sänka tullarna på industrivaror och 2005 ska de flesta av sänkningarna vara genomförda. Tullarna på flertalet träprodukter kommer att ligga i mellan 0 % och 10 % år 2005. För de flesta pappersprodukter kommer tullarna att ligga på 5 % eller 7,5 % år 2006. Kina är också bundna att följa WTO:s regler om icke-diskriminering av utländska varor.³⁷

4.2.2 Påverkan på världsmarknadspriset

Världsmarknadspriset på skogsprodukter har de senaste 30-40 åren, om man tittar på det reala priset, sjunkit. Kinas konsumtionsökning borde ha pressat upp priserna, men detta har inte hänt och det finns två anledningar till det. Den första anledningen är Sovjetunionens kollaps vilket medförde en dramatisk minskning av konsumtionen, och världen har fortfarande inte hämtat upp den minskningen. Den andra anledningen är den påtagliga mängden illegal avverkning som sker i utvecklingsländerna och dessa volymer är så pass stora att de fortsätter att pressa ner det reala världsmarknadspriset. Kinas konsumtionsökning har snarare hjälpt till att hålla upp priserna de senaste åren. Världsmarknadspriset på skogsprodukter kommer inte att ändras särskilt mycket de närmsta åren. Det kommer kanske att ske en viss höjning men det kommer inte att bli något jätteuppsving som till exempel för olja och vissa metaller. Kinas intåg på skogsvarumarknaden kommer dock att få världsmarknadspriserna på skogsprodukter

³⁵ Bilaga 1.1-1.7

³⁶ *ibid.*

³⁷ Widell, A., Björklid Chu, M., Simon, C-M (2003)

att fluktuera starkt de närmsta åren. Detta på grund av att kineserna inte köper jämnt och regelbundet och bidrar därmed till ökad volatilitet för skogsprodukter. Till exempel så köper de stora volymer när massan är billig och endast mycket lite när massan är dyr (stora inköpsvolymer driver upp priserna, uteblivna köp får dem att rasa).³⁸

4.3 Nyetableringar

4.3.1 Utländska företag

Många företag lockas till Kina på grund av tillväxtpotentialerna i landet. Det man inte får glömma bort är att det inte bara är guld och gröna skogar utan att det är en mycket konkurrensutsatt marknad vilket innebär små marginaler. Det är även en kostnadsinflation på bildade människor vilket gör det svårt att behålla personal eftersom de oftast kan hitta ett bättre betalt jobb hos någon annan. Dessa problem tillsammans med korruption och olagliga penningflöden komplicerar situationen för utländska företag. Det är dock viktigt för företagen att vara på plats, komma närmare kunderna och ta sin del av kakan. Det talas i allmänhet väldigt mycket om möjligheterna och den starka tillväxten i Kina men väldigt lite om riskerna. Om ett företag investerar i en maskin som är tänkt att hålla i kanske 50 år så bör de vara medvetna om att det inte är självklart att det kommer att gå bra för Kina i framtiden. Utländska företag har valt olika sätt att gå till väga när de ska etablera sig i Kina. Vissa företag har byggt stora anläggningar direkt, andra har startat i mindre skala och vissa har gått in som delägare, tillsammans med kineser, i ett bolag. Åsikterna angående utländska investeringarna, om de kommer att öka eller minska de närmsta åren, skiljer sig åt men de utländska företagens marknadsandel kommer vara på ungefär samma nivå som idag. I och med att skogsbolagen investerar i Sydamerika och Asien så kommer investeringarna i Europa och Nordamerika sammantaget att minska.³⁹

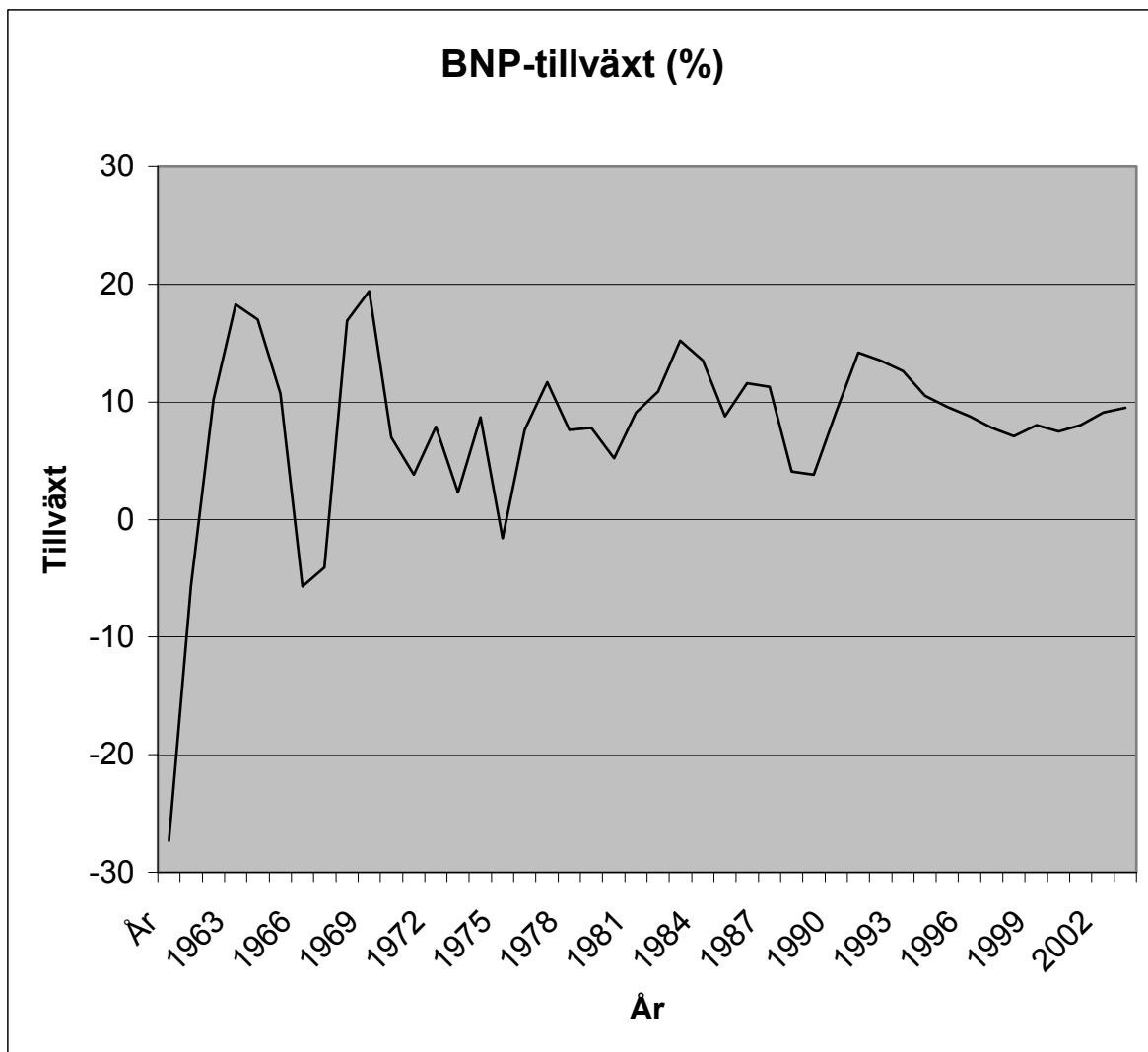
4.4 Tidsserier

De olika tidsserierna (figur 4.1-4.6) visar det ekonomiska värdet av Kinas import och export av skogsprodukter, landets BNP-tillväxt under åren 1961-2004 och dess befolkningsutveckling 1961-2003. De visar även värdet och mängden av Kinas produktion, import och export av pappersmassa, papper och kartong.

³⁸ Bilaga 1.1-1.7

³⁹ ibid.

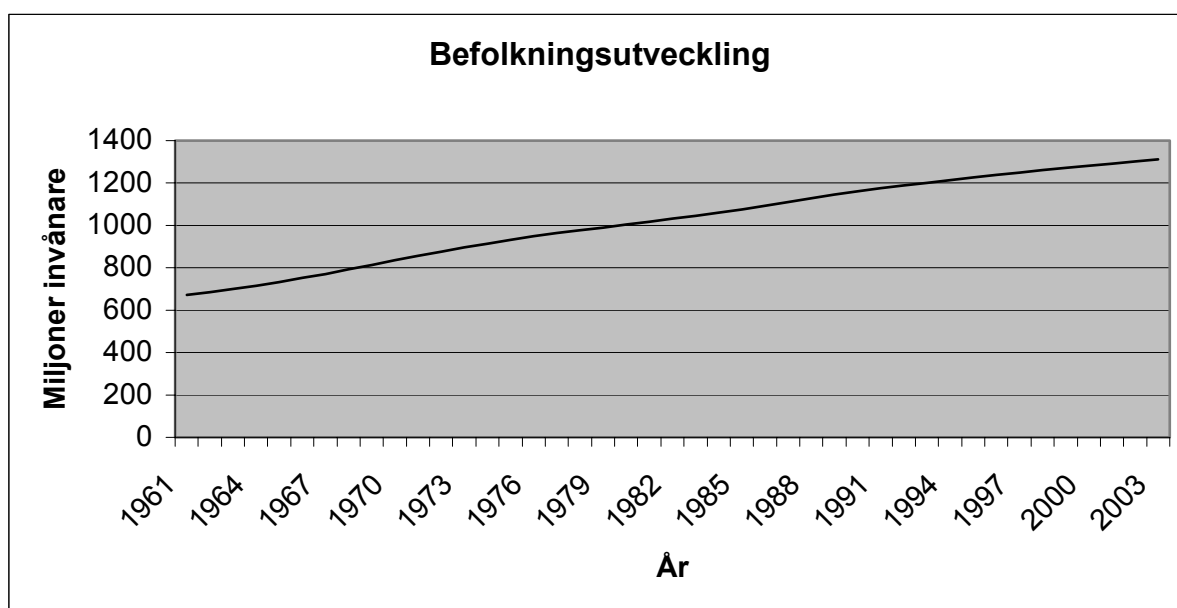
Kinas BNP-tillväxt har, vilket visas i figur 4.1, under de senaste 40 åren huvudsakligen varit mycket bra. Från och med 1997 har, med undantag för 1989-90, den årliga tillväxten legat mellan 5,2 % (1981) och 15,2 % (1984).

Figur 4.1 Kinas BNP-tillväxt 1961-2004.⁴⁰

⁴⁰ www.chinability.com/GDP.htm

Kinas befolkningsutveckling har, vilket visas i figur 4.2, varit mycket jämn. Befolkningen har under de senaste 40 åren nästan fördubblats.

Figur 4.2 Kinas befolkningsutveckling 1961-2003.⁴¹

Importen av skogsprodukter till Kina har, vilket visas i figur 4.3, ökat påtagligt under perioden 1961-2004. Särskilt stor har ökningen varit under de sista cirka 20 åren då importen har stigit i värde från cirka 2 miljarder dollar om året till cirka 17 miljarder dollar om året, vilket innebär en genomsnittlig tillväxt på 5 %/år.

Figur 4.3 Kinas import av skogsprodukter i miljarder US\$ 1961-2004.⁴²

⁴¹

<http://faostat.fao.org/faostat/form?collection=Population&Domain=Population&servlet=1&hasbulk=0&version=ext&language=EN>

⁴² <http://faostat.fao.org/faostat/collections?version=ext&hasbulk=0&subset=forestry>

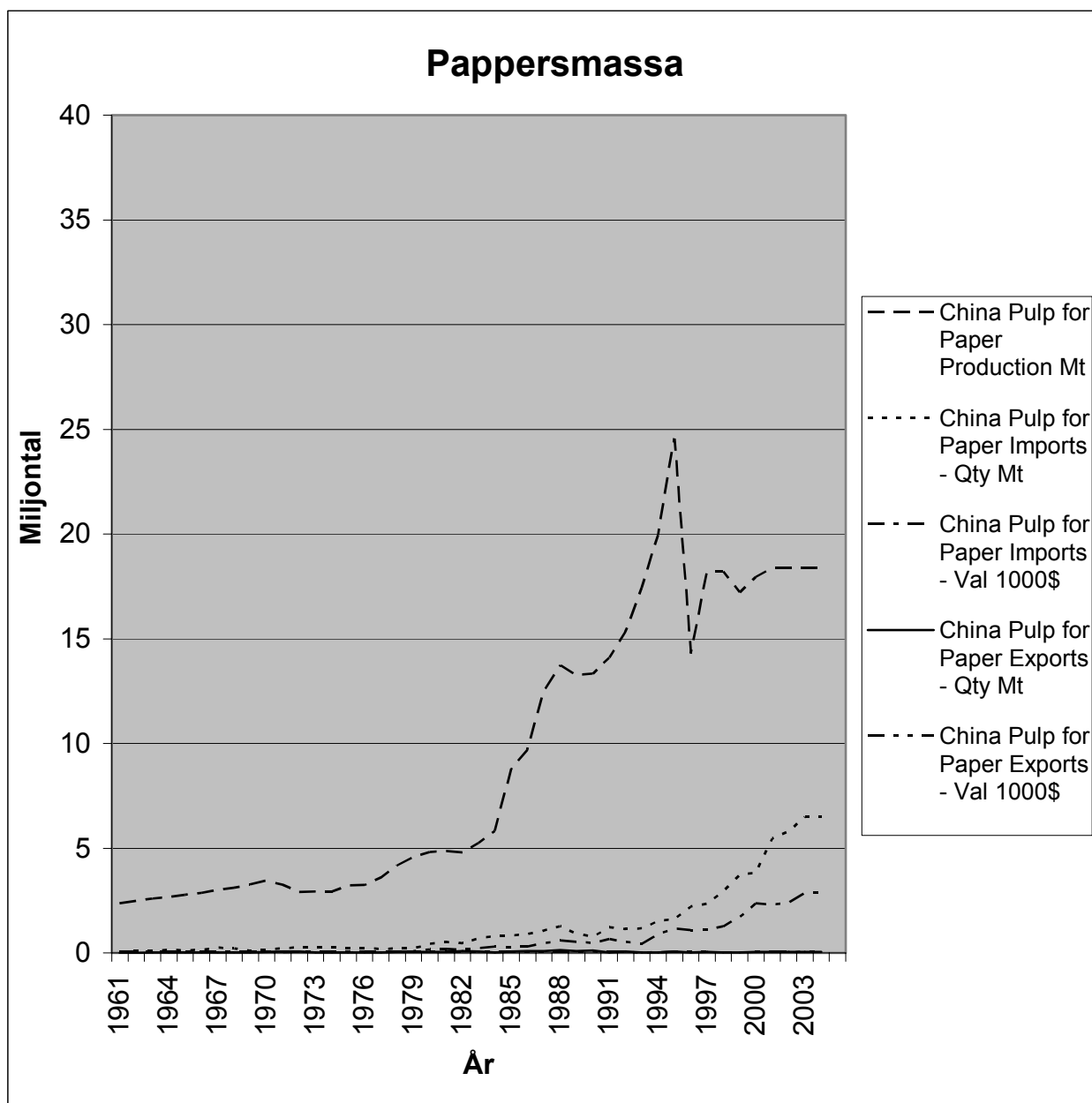
Exportvärdet av skogsprodukter till Kina har under perioden 1961-2004 ökat från noll till över 4 miljarder dollar om året, vilket innebär en genomsnittlig tillväxt på 2,3 %/år. Den störta ökningen har, vilket visas i figur 4.4, skett under de sista 10-15 åren.

Figur 4.4 Kinas export av skogsprodukter i miljarder US\$ 1961-2004.⁴³

⁴³ <http://faostat.fao.org/faostat/collections?version=ext&hasbulk=0&subset=forestry>

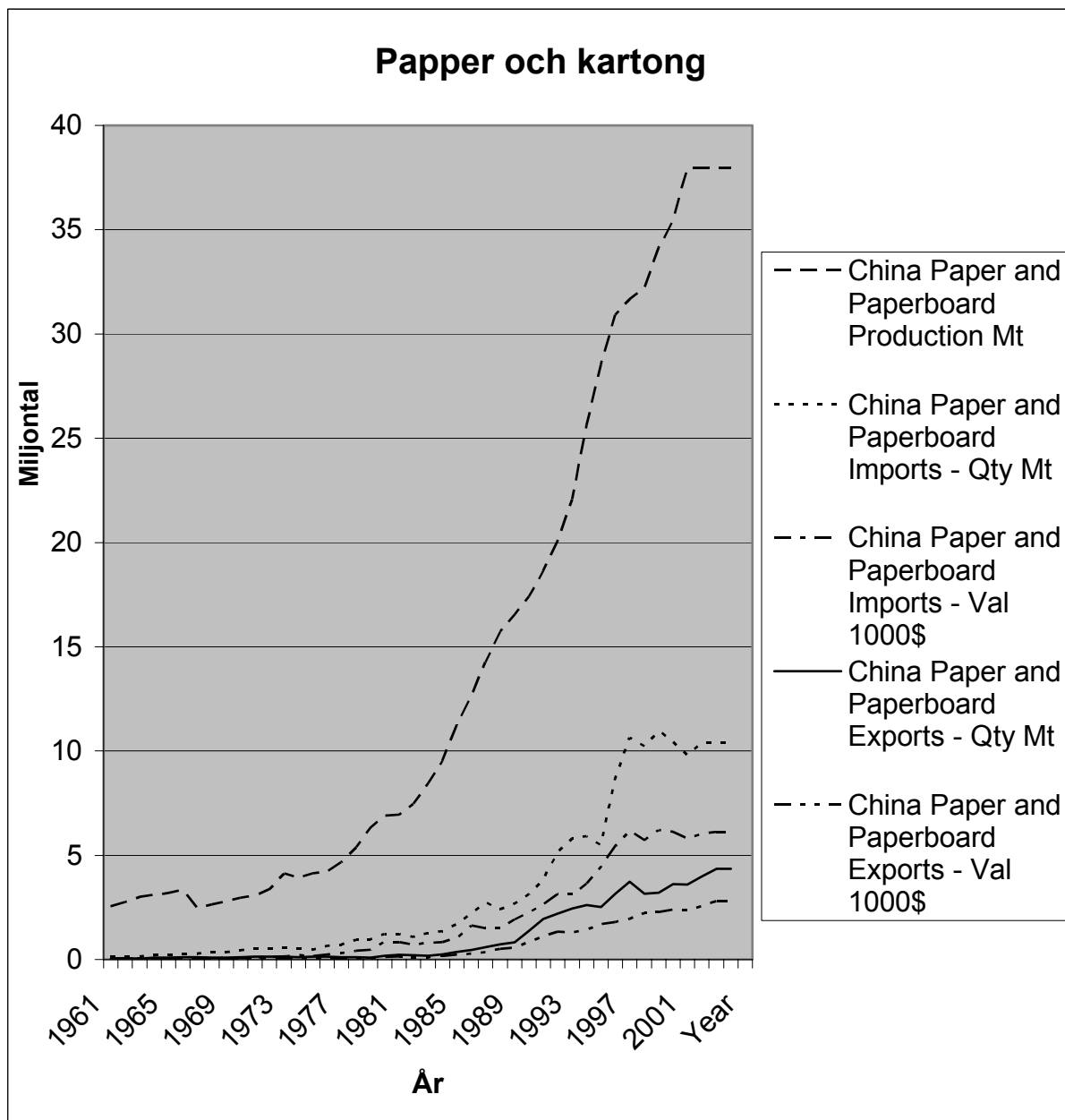
Kinas produktion av pappersmassa har, vilket visas i figur 4.5, ökat påtagligt under perioden 1961-2004, från cirka 2,5 miljoner ton/år till cirka 18 miljoner ton/år, vilket innebär en genomsnittlig årlig tillväxt på 2,3 %. Importen har under samma period också haft en bra tillväxt. För både produktionen och importen har den största tillväxten skett under de sista 20 åren. Kurvorna för exporten av pappersmassa syns knappt i figur 4.5. Anledningen till detta är att exporten har varit så liten så att kurvorna ligger så lågt så att de knappt syns. Exporten var som högst 1988 då det exporterades 0,13 miljoner ton för ett värde av 76 miljoner USD.

Figur 4.5 Kinas produktion, import och export av pappersmassa 1961-2004.⁴⁴

⁴⁴ <http://faostat.fao.org/faostat/collections?version=ext&hasbulk=0&subset=forestry>

Produktionen av papper och kartong i Kina under perioden 1961-2004 har, vilket visas i figur 4.6, ökat kraftigt och var 2004 uppe i cirka 38 miljoner ton/år, vilket har inneburit en genomsnittlig tillväxt på 2,3 %/år. Importen av papper och kartong har också ökat och 2004 var den cirka 10 miljoner ton, vilket har inneburit en tillväxt på 2,3 %/år. Exporten av papper och kartong var 2004 drygt 4 miljoner ton, vilket har inneburit en genomsnittlig tillväxt på 2,3 %/år. För alla tre kategorierna, produktion, import och export, har den största delen av tillväxten skett de senaste 20-25 åren.

Figur 4.6 Kinas produktion, import och export av papper och kartong 1961-2004.⁴⁵

⁴⁵ <http://faostat.fao.org/faostat/collections?version=ext&hasbulk=0&subset=forestry>

5 Analys

I detta avsnitt analyseras de teorier, vilka redogjordes för i Teoriavsnittet, med det data som presenterades i Empiriavsnittet.

5.1 Konkurrensanalys

Angående kostnadsfördelarna för skogsindustrin i Kina så är de inte tillräckligt konkurrenskraftiga i förhållande till Sydamerika. Arbetskraften är billig men det finns andra faktorer såsom dyr el och brist på råvara, vilka gör att det är mindre lönsamt att producera till exempel pappersmassa i Kina förhållande, till vad som gäller i Sydamerika. Detta kommer att leda till att investeringarna i skogsindustrin i större utsträckning kommer att hamna i Sydamerika än i Kina, eftersom företagen räknar med att få en bättre avkastning på investerat kapital där. Producenter i Sydamerika har alltså komparativa fördelar i förhållande till producenterna i Kina vilket gör att det är i Sydamerika tillverkningen av framförallt pappersmassan kommer att ske för att sedan exporteras den till bland annat Kina. För skogsbolagen är det viktigt att få en bra strategisk position på den sydamerikanska marknaden, detta ger även fördelar på världsmarknaden.

Trots vissa komparativa nackdelar så är det viktigt för de globala skogsföretagen att etablera sig i Kina så att de får vara med på marknaden där. Genom att skogsbolagen är globala företag så kan de i Kina få nytta av kunskap och erfarenhet de har skaffat sig på andra marknader. De kan använda sig av sina existerande kontakter och distributionssystem och vinna fördelar och sänka kostnader genom det. De kan till exempel använda sig av samma marknadsföring på flera olika marknader och på så sätt sprida kostnaderna för marknadsföringen. Det är dock inte säkert att samma typ av marknadsföring går att använda i till exempel Europa och Kina men det går i alla fall att till viss del använda sig av samma innehåll och på så sätt sänka kostnaderna. Skogsföretagen kan också använda sig av samma teknologi och utnyttja samma forskning i Kina som de gör på andra marknader vilket innebär lägre kostnader.

Det finns också faktorer som utgör hinder och kostnader för de globala skogsbolagen. Om företagen väljer att tillverka till exempel pappersmassan i Sydamerika så behöver de transportera den till Kina om de ska tillverka papper där. Transporten kostar en del men sammantaget så vinner företaget på det, annars hade de inte valt att lägga tillverkningen i Sydamerika.

5.2 Nyetablering

De utländska skogsbolagen som har investerat i Kina har valt olika sätt att etablera sig på, en del har gjort stora investeringar och en del lite mindre. De företag som investerat i stora anläggningar kan uppnå de stordriftsfördelar som stora anläggningar kan ge. De tar dock samtidigt en viss risk genom att göra en stor investering då företaget inte med säkerhet vet hur det kommer att gå för anläggningen. De som gör en mindre investering kan således inte åtnjuta stordriftsfördelarna i samma utsträckning men de tar samtidigt en mindre risk. För att kunna göra sina investeringar så måste skogsbolagen få kapital och detta tar de genom att minska på investeringarna på de traditionella marknaderna, Europa och Nordamerika, och

istället investera på de nya marknaderna, bland annat Kina. Företagen kommer också att behöva anställa, utbilda och vidareutbilda personal. Då det finns en kostnadsinflation på bildade människor i Kina så kan detta innebära att personal slutar och går till ett annat företag som betalar bättre. Om detta sker så måste det anställas ny personal som ska utbildas vilket innebär nya kostnader. Sker detta i en allt för stor utsträckning kan det bli komplicerat och dyrt för företagen.

Det är också viktigt för företagen att skaffa sig bra distributionskanaler i Kina. I detta avseende kan det vara en fördel att göra som vissa företag har gjort, nämligen att etablera sig på marknaden tillsammans med ett kinesiskt företag. På detta sätt får man tillgång till de kontakter som ens kinesiska samarbetspartner har. Kineserna vet dessutom hur man ska gå till väga när man gör affärer i Kina, något som kanske inte är helt enkelt för en västerlänning. Vid etablering av till exempel en pappersfabrik så är behovet av råvara viktigt. Till en del produkter så kan råvaran importeras men i vissa fall så är det enklare och billigare att hitta den i landet. Kina kan idag inte tillgodose sitt behov av skogsråvara och inget tyder på att det blir bättre om några år. Det kan således bildas vissa kostnadsolägenheter för skogsföretagen om de inte kan få tag i lika billig råvara från utlandet. Ett annat möjligt hinder för etablering i Kina är den kinesiska staten. Eftersom det är staten som utfärder tillstånd för byggnationer så är det via dem som företagen måste gå för att kunna investera i nya fabriker. Om en ny fabrik medför positiva effekter såsom nya arbetstillfällen samtidigt som den inte kostar staten någonting så kan man anta att tillstånd för bygge ges. Det är också staten som ger tillstånd om avverkning och på så sätt reglerar den inhemska råvarutillgången.

5.3 Produktion

De närmsta åren bedöms Kina bli en större och större producent av skogsprodukter. Landet kommer att fortsätta med att bygga ut sin produktionskapacitet de kommande åren. Detta är mer eller mindre nödvändigt för att kunna förse den förväntade ökande efterfrågan i landet. Problemet när produktionskapaciteten byggs ut är att få tag i tillräckligt med råvara. Kinas produktion av pappersmassa (se figur 4.5) har haft en stadig ökning de senaste 40 åren. Under de sista 20 åren har ökningen varit mycket kraftig. Den stora ökningen beror på den ökade efterfrågan vilken har lett till utbyggnad av tillverkningskapaciteten för pappersmassa. 1996 var det en minskning i produktionen av pappersmassa från över 25 miljoner ton/år till under 15 miljoner ton/år, en minskning på över 10 miljoner ton. Vad denna minskning beror på är svårt att avgöra men en anledning kan vara en överproduktion av pappersmassa i Kina eller en konjunkturnedgång. Tittar man på importen av pappersmassa samma år så ökade den med 0,6 miljoner ton. Detta kan dock inte tolkas som den huvudsakliga anledningen till den stora minskningen i produktionen även om det kan ha haft en viss inverkan. Sedan 1997 har produktionen av pappersmassa i Kina varit relativt stabil och legat på en produktion runt 18 miljoner ton/år. Med en ökande efterfrågan och en utbyggd produktionskapacitet kommer produktionen av pappersmassa i Kina troligtvis att öka de kommande åren.

Produktionen av papper och kartong (se figur 4.6) har även den ökat stadigt de senaste 40 åren. Den stora ökningen har skett under de senaste 25 åren. Från en produktion på cirka 5 miljoner ton 1978 till en produktion på cirka 38 miljoner ton 2004, en genomsnittlig tillväxt på 4,5 %/år. Under de sista fyra åren har produktionen dock planat ut vilket kan bero på en mättad marknad eller att det inte finns mer produktionskapacitet i landet. Importen av papper och kartong har inte heller ändrats särskilt mycket de senaste åren vilket därför kan tyda på en

viss mättnad på markanden. Den förväntade ökande efterfrågan för papper och kartong i Kina kommer troligtvis leda till en utbyggnad av produktionskapaciteten i landet.

5.4 Handel

5.4.1 Världsmarknadspriset

Kinas intåg på den internationella skogsvarumarknaden har inneburit att tillgången av råvara på marknaden har ökat men framförallt har efterfrågan ökat. Kina kan som innehavare av det femte största skogsbeståndet i världen producera stora volymer skogsråvara. Dessa volymer räcker dock inte till för att klara av deras eget behov i dagsläget och än mindre i framtiden. Den kinesiska medelklassens tillväxt kommer att innebära mycket fler konsumenter av till exempel papper. Kina kommer alltså att behöva importera stora mängder skogsråvara i framtiden vilket kommer att driva upp efterfrågan på marknaden. En ökad efterfrågan borde rent teoretiskt leda till högre priser men det är inte säkert att det blir så. Kina har under många år, genom sin ökade efterfrågan på skogsråvara snarare hjälpt till att hålla uppe priserna på skogsråvara. Om den fortsatta ökningen av efterfrågan på skogsråvara i Kina kommer att höja världsmarknadspriserna de närmsta åren är i dagsläget mycket svårt att avgöra.

5.4.2 Import

Eftersom Kina i dagsläget och än mindre i framtiden kommer att kunna tillgodose sitt eget behov av skogsråvara så kommer man behöva importera stora volymer. I och med att Kina är och kommer förbli en nettoimportör av de flesta skogsprodukter så kommer det leda till vissa nationalekonomiska effekter (se tabell 2.2), i förhållande till om Kina inte hade haft någon import. Vinnarna är konsumenterna, alltså kineserna, som får lägre priser. Förlorarna är producenterna, det vill säga skogsbolagen med flera, som får ta ut ett lägre pris och på grund av det gör en lägre vinst. På det stora hela så blir det dock en total vinst för samhället.

Kinas totala import av skogsprodukter har, vilket visas i figur 4.3, ökat stadigt de senaste 30 åren. Särskilt stor har ökningen varit de senaste 20 åren då den genomsnittliga tillväxten har varit 5 %/år. Den kraftigt ökande import beror på den ökande efterfrågan i Kina som i sin tur beror på kinesernas ökade levnadsstandard och att det kinesiska samhället har moderniserats. Importen har ökat nästan varje år förutom några år i slutet av 90-talet då den sjönk. Anledningarna till detta kan vara många. Det kan ha berott på en nedgång i konjunkturen eller att det blev ett importöverskott åren innan nedgången vilket mättade marknaden under några år. Under de senaste åren har importen planat ut. En annan anledning till att kurvan har planat ut kan vara utbyggnaden av den inhemska skogsindustrin som nu producerar mer. Så även om efterfrågan ökar så ökar inte importen på grund av den inhemska produktionsökningen.

Importen av pappersmassa (se figur 4.5) har i det stora hela haft en liknande tillväxtutveckling som den totala importen av skogsprodukter. Skillnaden är att den stora tillväxtökningen började något senare för pappersmassaimporten för att sedan ha en något starkare utveckling de senaste tio åren. Anledningen till detta kan vara att det inte fanns större kapacitet för papperstillverkning tidigare och att den kapaciteten har ökat de senaste åren. Även pappersmassaimporten har planat ut de sista åren vilket också får antas bero på inhemska produktionsökning. Importtillväxten för papper och kartong (se figur 4.6) har haft en något

annorlunda utveckling där importökningen har varit mycket stor under 90-talet för att sedan plana ut. Även detta antas bero på ökad inhemsk produktion.

Tullar har betydelse för importen och Kina har tullar för olika skogsprodukter. En tull på en vara gör att importen av varan, på grund av det högre priset, minskar. Tullen medför att den inhemska produktionen gynnas och kan bidra till en mer lönsam verksamhet. Kinas tullar för vissa skogsprodukter fungerar alltså som ett incitament för de internationella skogsbolagen att investera i produktionsanläggningar i Kina för att på så sätt inte behöva betala någon tullavgift.

Det är svårt att avgöra om importen kommer att öka de kommande åren men det finns antydningar om att den kommer att vara kvar på ungefär samma nivå som idag. Den stora anledningen till att den inte ökar, trots den ökande efterfrågan, är att den inhemska produktionskapaciteten byggs ut. Kinas ökade efterfrågan av råvara kommer förstås att påverka produktionen i övriga världen som kommer att försöka anpassa sin kapacitet till den globala efterfrågan. Kapaciteten för pappersmassatillverkning kommer att byggas ut, då troligtvis huvudsakligen i Sydamerika. Det kommer på grund av detta också bli en större efterfrågan på långfibrer som kommer att importeras från Europa, Nordamerika och Ryssland. Efterfrågan på returpapper kommer att stiga även den.

5.4.3 Export

Kina har inte tillräckligt stora konkurrensfördelar i förhållande till Sydamerika för att bli nettoexportör av skogsprodukter. Dessutom är efterfrågan på skogsprodukter så stor i Kina att det mesta som produceras går till den inhemska marknaden. Kinas export av skogsprodukter har under de senaste 40 åren (se figur 4.4) haft en genomsnittlig tillväxtökning på 2,3 %. Den största ökningen har skett under de senaste 10-15 åren. Den har dock planat ut mer och mer under de sista fem åren och detta får antas bero på den ökande inhemska efterfrågan.

Exporttillväxten av papper och kartong (se figur 4.6) har haft en nästintill identisk utveckling som den totala exporten av skogsprodukter. Däremot är exporten av pappersmassa mycket liten. Detta kan bero på de konkurrensfördelar som pappersmassafabrikerna i Sydamerika har och att Kina behöver all den pappersmassa som de själva producerar. Trots utbyggnaden av den inhemska produktionskapaciteten så kommer troligtvis inte Kina att öka sin totala export av skogsprodukter avsevärt på grund av den ökade efterfrågan på skogsprodukter i Kina. Det kan dock bli så att Kina kommer att ha en stor produktion av en del produkter och således bli nettoexportörer av dessa produkter.

5.5 Investeringar

När de globala skogsföretagen ska etablera sig i Kina så måste de investera i bland annat nya anläggningar. Dessa investeringar är oftast väldigt stora och förväntas hålla i många år framöver. Man vill att investeringen ska ha kort återbetalningstid och dessutom kompensera för väntan, den förlorade köpkraften och risken som investeringen har inneburit för företaget. Ingen kan med säkerhet veta hur marknaden i Kina kommer att utveckla sig i framtiden. Mycket tyder på att det kommer att vara en fortsatt god tillväxt i många år framöver men man vet inte säkert. Denna risk som en investering innebär är något som företagen måste räkna med och som de också vill ha betalt för. Att bestämma var och när man ska investera kan vara

mycket svårt. Företagen måste noggrant gå igenom de olika alternativen för att slutligen komma fram till ett investeringsbeslut. I dagsläget verkar det som om de flesta investeringarna av pappers- och kartongkapacitet kommer att göras i Kina och i pappersmassaanläggningar i Sydamerika. I och med att skogsbolagen lägger flera av sina investeringar i Kina och Sydamerika så kommer sannolikt deras investeringar i övriga världen att bli lidande.

Vilken typ av anläggningar som företagen ska investera i är också något de måste komma fram till. Vad ska de producera i den nya anläggningen och hur stor ska anläggningen vara? I Kina har skogsbolagen valt lite olika strategier och när det gäller vad de ska producera så håller sig bolagen oftast till de produkter de producerar sedan tidigare. Vilka investeringar som är bra och vilka som är dåliga får en framtida utvärdering visa men det är i vilket fall som helst, för flera av skogsbolagen, viktigt att vara på plats i Kina.

6 Slutsatser

I detta avsnitt behandlas de slutsatser vilka denna studie har resulterat i. Både skogsmarknaden i Kina och påverkan på den globala skogsmarknaden behandlas. Ett par förslag till vidare studier presenteras även i detta avsnitt.

6.1 Skogsmarknaden i Kina

Produktionen av skogsprodukter i Kina kommer att fortsätta öka i framtiden. Hur mycket den kommer att öka och hur länge den stora ökningen håller i sig är svårt att veta. Utbyggnaden och ökningen av produktionen kommer troligtvis att hålla i sig tills den inhemska marknaden är mättad. Marknaden i Kina kommer dock att fortsätta växa i flera år till och efterfrågan från konsumenterna kommer att öka i många år framöver. Detta beror huvudsakligen på den ökade köpkraften hos kineserna. Idag räknas det med att ”bara” 400 miljoner kineser tillhör den köpstarka medelklassen. I och med den höga BNP-tillväxten i landet så kommer levnadsförhållandena för kineserna att bli bättre och medelklassen kommer att växa. När den i framtiden ökar till 1 miljard människor eller mer, så kommer konsumtionen av skogsprodukter i Kina att bli mycket stor.

Problemet för produktionsökningen i Kina är råvarutillgången i landet. Det sker i dagsläget en ökning av de totala skogstillgångarna i Kina men de kommer ändå inte att räcka till. Det kommer att vara viktigt för företagen som etablerar sig i Kina att hitta bra och billiga vägar att få tag i skogsråvara på.

Kina är idag en attraktiv marknad att investera på, inte bara på grund av den höga tillväxten utan även på grund av den billiga arbetskraften. Kostnaden för arbetskraft i Kina kommer troligtvis att stiga i takt med att kineserna får en högre levnadsstandard. Inom skogsindustrin spelar inte arbetskostnaden någon betydande roll utan det är andra kostnader som är viktiga som till exempel elpriset. Att kostnaderna i framtiden för till exempel el, kommer bli högre i Kina än i andra länder finns idag ingen anledning att tro.

Investeringarna i Kina kommer att fortsätta så länge marknaden växer. Det kommer dock att finnas konkurrens om investeringarna från andra länder såsom länder i Sydamerika och om några år kanske även från Indien. De traditionella marknaderna, Europa och Nordamerika, kommer att få färre investeringar de kommande åren. Det kommer dock fortfarande att ske en del investeringar då skogsbolagen med största säkerhet inte vill tappa marknadsandelar på sina gamla marknader. De stora skogsbolagen kommer att försöka skaffa sig så stora marknadsandelar som möjligt i Kina för att kunna få så stor del som möjligt av den höga framtida konsumtionen.

Allt kapital som investeras i skogsindustrin i Kina kommer inte från skogsbranschen utan även från utomstående investerare. För att investeringarna i skogsindustrin i Kina ska fortsätta så bör avkastningen på investerat kapital vara hög samt att risken med investeringen bör vara låg. Om andra branscher ger en högre avkastning till lägre risk så kommer investeringarna ske i dessa branscher och inte i skogsbranschen. Det kommer därför att vara viktigt för skogsbranschen i Kina att vara konkurrenskraftiga i förhållande till andra branscher som kan vara av intresse för investerarna.

6.2 Påverkan på den globala skogsmarknaden

När efterfrågan på skogsprodukter ökar i Kina så kommer det få effekter på världsmarknaden för skogsprodukter. Kina kommer att behöva importera stora mängder av vissa skogsprodukter. De kommer att importera kortfibrer från Sydamerika, långfibrer från Europa, Nordamerika och Ryssland och returpapper från Nordamerika och Europa. Det kommer även att ske en viss import av till exempel fin- och journalpapper. Detta kommer att leda till en ökad efterfrågan på vissa skogsprodukter på världsmarknaden. Den ökade efterfrågan kommer att gynna producenterna av dessa produkter som kommer att kunna sälja större volymer av sina produkter. Det borde också, i alla fall till en början, leda till en prishöjning av produkterna. Priset borde dock "sjunka tillbaka" när tillgången av produkten, efter ett tag, ökar.

Hur mycket Kina kommer att importera i framtiden är svårt att avgöra. Den ökande efterfrågan leder till ökad import samtidigt som den inhemska produktionen byggs ut vilket till viss del håller tillbaka importen. Den inhemska produktionen är dock beroende av råvara, vilken till viss del kommer från utlandet. Den utbyggda produktionen i Kina kommer att leda till ökad import av vissa skogsprodukter. Sammantaget så kommer nog inte den totala importen att öka så mycket men däremot så kommer det att ske förändringar avseende vad som importeras. Vad som kommer att importeras är beroende av vilken typ av produktionsenheter som kommer att byggas i Kina.

Kina kommer, tack vara den utbyggda produktionen, också att bli nettoexportör av vissa skogsprodukter. Denna export kommer dock inte att bli så stor och borde därför inte påverka världsmarknaden särskilt mycket.

6.3 Vidare studier

En möjlig fortsättning på denna studie är att undersöka skogsmarknaden i Sydamerika och dess påverkan på världshandeln med skogsprodukter. Den sydamerikanska skogsindustrin är på framfart inom framförallt pappersmassaindustrin och kommer troligtvis att få en betydande roll på världsmarknaden i framtiden.

Det skulle också vara en idé att göra en mer djupgående studie om någon enskild del av skogsindustrin i Kina, till exempel pappers- eller sågverksindustrin.

En annan möjlig fortsättning på denna studie vore att om cirka fem år göra en uppföljning av skogsmarknaden i Kina. Vad har hänt på marknaden under åren som gått, hur stor har skogsindustrin i Kina blivit och vad har den fått för position på världsmarknaden för skogsprodukter.

Källförteckning

Litteratur

Grubbström, R.W., Lundquist, J.: 2005, *Investering och finansiering*. LTAB Linköpings Tryckeri AB, Linköping.

Kvale, S.: 1997, *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Studentlitteratur, Lund.

Lundberg, L.: 1991. *Internationell handel och industristruktur*. Bäcklunds tryckeri, Malmö

Lundahl, U., Skärvad, P-H.: 1999, *Utredningsmetodik för samhällsvetare och ekonomer*. Studentlitteratur, Lund.

Mankiw, N.G.: 2001. *Principles of economics*. Second edition, Harcourt Inc., Orlando.

Porter, M.E.: 1999. *Konkurrensstrategi*. Tryckeri AB Primo, Oskarshamn.

Rienecker, L., Stray Jörgensen, P.: 2002, *Att skriva en bra uppsats*. Wallin & Dalholm Boktryckeri AB, Lund.

Yard, S.: 2001. *Kalkyler för investeringar och verksamheter*. Studentlitteratur, Lund.

Widell, A., Björklid Chu, M., Simon, C-M.: 2003. *Kina som medlem i WTO – 18 månader efter anslutningen*. Kommerskollegium.

Internet

<http://www.chinability.com/GDP.htm> (2006-02-22)

<http://www.fao.org/forestry/foris/webview/forestry2/index.jsp?siteId=5081&sitetreeId=18927&langId=1&geoId=0> (2005-12-14)

<http://faostat.fao.org/faostat/collections?version=ext&hasbulk=0&subset=forestry> (2005-11-30)

<http://faostat.fao.org/faostat/form?collection=Population&Domain=Population&servlet=1&hasbulk=0&version=ext&language=EN>

<http://www.forex.se/> (2005-12-14)

www.swedishtrade.se/kina/ (2005-12-13)

Intervjuer

Ekström, Håkan, VD för Wood Recourses International, 2005-12-21

Hägglund, Björn, f.d. vice koncernchef på Stora Enso, 2005-12-05

Larsson, Linus, Skogsanalytiker på Alfred Berg, 2005-12-14

Lorenus, Carl-Fredrik, Skogsanalytiker på Robur AB, 2005-12-01

Luthbom, Anders, Ansvarig för omvärldsbevakning på SCA, 2005-12-02

Nilsson, Sten, Deputy Director of IIASA, 2005-11-30

Yin, Kristy, Sekreterare på Svenska handelskammaren i Peking, 2005-12-12

Bilagor

1. Intervjuer

1.1 Intervju med Håkan Ekström

VD för Wood Recourses International

Håkan tror att Kina kommer bli ännu mer aktiva på skogsmarknaden de närmsta fem åren. De kommer att öka investeringarna i produktionsenheter i Kina och utomlands, inklusive Ryssland, Nordamerika och längre fram även Sydamerika och övriga Asien. De kommer också att öka importen av framförallt råvara och halvfabrikat (timmer, flis, plankor och avsalumassa). De kommer att bli nettoimportörer av timmer, flis, avsalumassa, tidningspapper och sågat virke (barr och löv) och de kommer att bli nettoexportörer av kartong, MDF, möbler och spånskivor. Enligt Håkan kommer Kina inte att kunna tillgodose sitt råvarubehov av skog utan de kommer att vara fortsatt beroende av import av sågtimmer och flis. Angående Kinas påverkan på världsmarknadspriserna på skogsprodukter så tror Håkan att världsmarknadspriserna kommer att fluktuera mer eftersom kineserna tenderar att köpa kortsiktigt och att vara i och ur marknaden med jämna mellanrum. Kinas påverkan kommer att variera beroende på var man är i världen. Håkan tror att utländska företag kommer att satsa stort i Kina de närmsta fem åren men hur stor del av marknaden de kommer att få är svårt att säga. Investeringarna kommer att huvudsakligen vara i pappersproduktion, plywood och kanske möbler, men inte så mycket i massa och sågat. Håkan tror att privata, inklusive utländska investerare, kommer på sikt i större utsträckning att äga skog i Kina, antingen direkt eller som joint venture med olika former av kooperativ och staten. Angående illegalt avverkad skog i Kina så är, enligt Håkan, uppskattningsvis 30 % av inhemsk avverkning illegal medan drygt 35 % av importerat timmer beräknas vara illegalt avverkad, mest från Ryssland, Afrika och Sydostasien. Håkan tror att om Japan, USA och Europa ställer krav på att papper, möbler etc. som importeras från Kina har producerats med råvara från legala källor kan man minska problemet.

1.2 Intervju med Björn Hägglund

F.d. vice koncernchef på Stora Enso

Enligt Björn kommer Kina att bli en större och större konsument av skogsprodukter de närmsta åren. De kommer även att bli större producenter av vissa typer av skogsprodukter. Det stora problemet för Kina är tillgången på råvara. Detta problem kommer de även ha i framtiden då de endast i begränsad utsträckning kommer att kunna tillgodose sitt eget behov av råvara. Björn tror att de snabbt kommer att kunna få tag i till exempel returpapper medan de kommer att fortsätta att importera pappersmassa. Kina är redan nu stora importörer av skogsråvara och då till stor del från Sibirien. Pappersmassan importerar de bland annat från Sydamerika och det kommer de att fortsätta med. Världsmarknadspriserna på skogsprodukter hade utan Kinas påverkan på världsmarknaden varit lägre än vad de är idag. Björn tror att det någon gång i framtiden kommer att ske en uppgång av världsmarknadspriserna men vet inte när detta kommer att ske. Det kommer dock inte att bli ett jätteuppsving som för till exempel olja och för vissa metaller eftersom skog inte är någon ändlig källa, den kommer helt enkelt inte att ta slut. Vad det gäller skogsbolagsinvesteringar så tror Björn att de nya marknaderna (Asien, Sydamerika etc.) kommer att få de stora investeringarna, detta är helt naturligt

eftersom det är där de nya konsumenterna finns. Det är viktigt att vara på plats på nya marknaderna. Stora Enso har två och planerar för fler fabriker i Kina och äger dessutom 30 000 – 50 000 hektar skog i landet. Skogen har de köpt för att lättare kunna producera pappersmassa i Kina. Björn tror att de utländska investeringarna i skogsmark kommer att öka på kort sikt. På lång sikt kommer dock kineserna att äga den största delen, detta på grund av att kineserna tycker om att ha sina saker för sig själva. Den illegala avverkningen i Kina kommer att minska i framtiden och det kommer allmänt att bli hårdare tag mot korrupktion i landet. Björn tror att Kina inom några år kommer att vara det mest betydelsefulla konsument landet inom skogsindustrin.

1.3 Intervju med Linus Larsson Skogsanalytiker på Alfred Berg

Enligt Linus så kommer Kina inte att försöka bli exportproducent av skogsprodukter. Anledningen till det är att de inte är tillräckligt konkurrenskraftiga och har inte tillräckligt stora kostnadsfördelar i förhållande till sydamerikanska länder. I Kina är till exempel elen förhållandevis dyr samt att det finns ett problem med att få tag i skogsråvara. Kinas konkurrenskraft finns huvudsakligen i den billiga arbetskraften och inom skogsindustrin utgör kostnaderna för arbetskraften en relativt liten del. Linus tror Kina kommer att försöka bli självförsörjande på skogsprodukter och i samband med det kommer det eventuellt produceras ett visst överskott. Kina har idag inte förmågan att producera allt inom skogssektorn men på fem till tio års sikt kommer de kunna det, om de så önskar. Angående problemet med råvarubrist i Kina så tror Linus att det kommer lösa sig. Det kommer att byggas kostnadseffektiv massacapacitet i Sydamerika som kommer att tillverka massa avsedd för den asiatiska marknaden. Det kommer inte att bli någon större import av timmer utan det kommer istället att importeras färdigsågade trävaror. En liten mängd massaved kommer att importeras, huvudsakligen från Ryssland och långfibermassa kommer importeras från Europa och Kanada. Returfibrer kommer att importeras från Europa men framförallt från Nordamerika, som är den stora returfiberproducenten idag. Linus tror inte att Kina kommer ha någon inverkan strukturellt på världsmarknadspriserna för skogsprodukter. Linus tror att de utländska investeringarna i den kinesiska skogsmarknaden kommer att öka de närmsta fem åren. Anledningen till det är att den kinesiska skogsmarknaden är en tillväxtmarknad och det är viktigt för företagen att vara på plats där. Enligt Linus så är dock landrisken, det vill säga det ekonomiska risktagandet att investera i ett visst land, för Kina underskattad. Det pratas väldigt mycket om den starka tillväxten men väldigt lite om riskerna. Ett företag som har gjort en stor investering i till exempel en maskin, som är tänkt att hålla i kanske 50 år, bör vara medveten om att det inte är självklart att det kommer att gå bra för Kina i framtiden. De två nordiska skogsföretag som har investerat mest i Kina är UPM och Stora Enso. UPM har byggt ett stort modernt finpappersbruk för en kostnad av 1,2 miljarder USD med bland annat eget kraftverk och egen hamn. Stora Enso har varit mer försiktiga och enbart byggt ett mindre finpappersbruk. Enligt Linus är det fler företag som agerar som Stora Enso än som UPM. Vad det gäller utländska företags marknadsandel om fem år så tror Linus att den kommer vara på ungefär samma nivå som idag, detta på grund av att kineserna själva är väldigt starka och kommer att behålla sin marknadsandel. I och med att skogsbolagen investerar i Sydamerika och Asien så kommer, enligt Linus, investeringarna i Europa och Nordamerika sammantaget att minska. Norske Skog och Stora Enso tror inte alls på investeringar i Europa medan UPM tror att det är lönsamt att investera i Europa för att sedan kunna sälja produkterna på export. Enligt Linus påverkar den kinesiska staten idag allt som sker på den kinesiska skogsmarknaden. De styr efterfrågan på papper genom att bestämma hur tjocka tidningarna

får vara, vad som får stå i dem och hur mycket annonser det får finnas i dem. De styr även utbudet på skogsmarknaden genom att det är staten som beviljar tillstånd för alla byggen och investeringar. Hur mycket den kinesiska staten kommer att påverka skogsmarknaden om fem år är idag omöjligt att säga. Angående ägandet av skogsmark i Kina så tror Linus att äganderätten på sikt eventuellt kommer att luckras upp. Gissningsvis kommer då kineser att först erbjudas köpa mark, sedan utlänningar och till slut kommer rätten att köpa mark eventuellt släppas fritt. Tillväxten på skogsmarknaden i Kina kommer enligt Linus ligga ungefär på samma nivå som Kinas BNP-tillväxt, det vill säga 9-10 %.

1.4 Intervju med Carl-Fredrik Lorenius Skogsanalytiker på Robur AB

Carl-Fredrik tror att de kinesiska bolagen framförallt kommer att satsa på hemmamarknaden där de även kommer att ha den största marknadsandelen. Det kommer i Kina de närmsta åren vara en hög tillväxt på efterfrågan av skogsprodukter, särskilt på finpapper typ journal och kopieringspapper. Fabriker för att tillverka dessa produkter håller på att byggas respektive byggas ut idag, av både kinesiska och utländska företag. Kina är idag nettoimportör av pappersmassa och papper, huvudsakligen från Sydamerika. Carl-Fredrik tror att importen av pappersmassa och papper på sikt kommer att öka och då huvudsakligen från Sydamerika. Den kinesiska regeringen vill dock vara så självförsörjande som möjligt och vill därför öka tillverkningen av papper och pappersmassa i Kina. Från Europa tror Carl-Fredrik att det även i framtiden kommer att ske en viss import av fin- och journalpapper. Det kommer även att ske en viss import av sågad vara från Kanada och Skandinavien och på sikt även från Ryssland. När det gäller världsmarknadspriset på skogsprodukter så tror många att Kina ska få den att stiga ordentligt men Kina har snarare hjälpt till att hålla uppe nivån de senaste åren. Carl-Fredrik tror inte på någon större höjning av världsmarknadspriserna de närmsta åren, det kan eventuellt bli en viss höjning men inget större. Avseende utländska bolags andel av den Kinesiska skogsmarknaden så agerar utländska bolag som så att när de etablerar sig i Kina så får kinesiska staten eller ett kinesiskt bolag köpa en del (20-30 %) av företaget. Detta sker för att kinesiska staten inte vill tappa kontrollen över marknaden helt och hållet och för att det blir mycket enklare för de utländska företagen att ta sig fram och göra affärer om de arbetar tillsammans med kineser. På sikt (5-10 år) tror Carl-Fredrik att cirka 70 % av marknaden kommer att ägas av kinesiska företag eller kinesiska staten. De asiatiska ländernas framfart på skogsvarumarknaden gör att de flesta bolag tittar mest på Asien, vilket leder till att investeringar i anläggningar i övriga världen blir lidande. I Kina så försöker man effektivisera och stänga gamla bruk för att få färre, större och effektivare bruk. Vad det gäller själva tillverkningen så är den inte så mycket billigare i Kina. Elen är relativt dyr, kemikaliekostnaderna ligger ungefär på världsmarknadsnivå men lönerna är lägre, men det spelar marginell roll i de sammanlagda kostnaderna. Det är till exempel billigare att driva ett pappersbruk i Sydamerika än i Kina. Det handlar istället om att vara närmare kunderna. De stora tidningsförlagen kommer troligtvis till Kina inom några år (ett fåtal finns redan där) och då gäller det att vara på plats och kunna erbjuda sina produkter. Om en stor månadstidning typ Rolling Stones (musiktidning) får börja säljas i Kina så kommer den troligtvis säljas i miljoner exemplar varje månad och förlaget behöver således väldigt mycket papper att trycka den på. Skogsmarken i Kina ägs fortfarande av dess tidigare ägare men vissa utländska bolag har börjat köpa lite mark. Det finns en viss mängd illegal avverkning i Kina och det köps in en del illegalt avverkad skog men Carl-Fredrik tror att detta kommer att minska med tiden tack vare bättre kontroll. Det finns dock ett rätt stort problem med mutor vilket gör det hela rätt komplicerat. Den kinesiska staten verkar inte ha något intresse i att köpa mer skog utan de

satsar hellre pengar på att utveckla industrin och ersätta gamla maskiner med nya. Den kinesiska staten har, enligt Carl-Fredrik, en rätt bra inställning till skogsindustrin. Det som är intressant för skogsindustrin är hur det blir med censuren på tidningar. Släpps fler tidningar och magasin fria så kommer det att betyda mycket för skogsindustrin i Kina. Det verkar som om den kinesiska staten vill hålla hårdare på censuren på Internet än på tidningar, detta troligtvis för att tidningar är lättare att kontrollera. Carl-Fredrik tror att efterfrågetillväxten och kapacitetstillväxten för skogsindustrin i Kina de närmsta åren kommer att bli något över BNP, cirka 9-11 %. Problemet för skogsindustrin i Kina blir tillgången på råvara och utbildad personal. Skogsbolagen är idag något mer försiktiga med sina investeringar i Kina än vad de var för några år sedan men alla bolag vill fortfarande vara där och få vara med.

1.5 Intervju med Anders Luthbom

Ansvarig för omvärldsbevakning på SCA

Hela Kinas ekonomi är på väg uppåt och Kinas pappersindustri följer med och därför inriktar sig skogsbolagen mest på Kina just nu. Kina kommer att bli en större förbrukare av pappersmassa än vad de är idag och de kommer att förbruka mer papper i framtiden. Tillverkningskapaciteten för papper i Kina kommer att öka vilket kommer leda till ökad import av fiber, massa och returmassa. Kortfibrenas importeras från Sydamerika, långfibrenas från Nordamerika och Ryssland och returpappret från USA och Västeuropa. I dagsläget är tillverkningsökningen inom skogsindustrin i Kina större än konsumtionsökningen. Detta har lett till att Kina har ökat sin export av vissa kvaliteter vilket enligt Anders huvudsakligen har drabbat andra asiatiska länder. Trots den stora kapacitetsökningen inom skogsindustrin i Kina så kommer kapaciteten ändå inte att räcka till i framtiden. Nettoimporten för papper och kartong i Kina 2004 var 5-6 miljoner ton, 2010 räknar man med att nettoimporten för papper och kartong i Kina kommer ungefär oförändrad, och detta trots den kraftiga utbyggnaden. Kina står idag för cirka 15 % av efterfrågan på massamarknaden. Kina köper stora volymer när massan är billig och endast mycket lite när massan är dyr. Genom att kineserna inte köper jämnt och regelbundet, bidrar man till ökad volatilitet för massapriserna (stora inköpsvolymer driver upp världsmarknadspriserna – uteblivna inköp får priserna att rasa). Detta beteende gäller även vid köp av returpapper och det finns fler asiatiska länder som gör så. Anders menar att det är på detta sätt som Kina mest påverkar världsmarknadspriset på skogsprodukter. Han tror också att världsmarknadspriset kommer att fluktuera starkt de närmsta åren, bland annat som en följd av asiatisk inköpsaktivitet. SCA har en rätt stor verksamhet i Kina där de tillverkar förpackningar. Detta är en verksamhet som de har för avsikt att utveckla. Från början blev SCA delägare i ett kinesiskt företag men idag så har man köpt ut det andra företaget och äger företaget självt. Vad det gäller utländska skogsbolag i allmänhet i Kina så tror Anders att de kommer att få en ökad marknadsandel. SCA räknar med att efterfrågetillväxten på pappersprodukter i Kina 2003-2010 kommer att vara 6-7 % och 2010-2015 3-4 %. Enligt Anders så kommer det inte att fungera att sitta i Sverige eller någon annanstans i världen och exportera sina varor till Kina, utan man måste vara på plats i Kina för att få del av kakan. Det är många företag som lockas till Kina på grund av tillväxtpotentialerna men man får inte glömma att det även är extremt konkurrensutsatt vilket innebär små marginaler. Det är även en kostnadsinflation på bildade människor vilket gör det svårt att behålla personal eftersom de oftast kan hitta ett bättre betalt jobb hos någon annan. Dessa problem tillsammans med korrupcion och olagliga penningflöden komplicerar situationen för utländska företag. Anders tror dock att dessa problem kommer att lösas sig med tiden.

1.6 Intervju med Sten Nilsson Deputy Director of IIASA

Sten tror att konsumtionen av skogsprodukter kommer att öka de närmsta fem åren men det är svårt att säga med hur mycket. En stor del av den kinesiska befolkningen (500-600 miljoner) tjänar fortfarande mindre än US\$ 2 om dagen. Nästan 50 % av landets arbetskraft är fortfarande kvar inom jordbruket och mindre än en femtedel av arbetskraften arbetar inom tillverknings-, gruv- och byggnadsindustrin. Kina har sedan mitten av 90-talet förlorat tiotals miljoner med jobb inom tillverkningsindustrin men anses ändå vara tillverkningsverkstaden på jorden. Enligt Sten har fattigdomen i Kina sjunkit mycket och en stor del av förbättringen skedde i mitten av 80-talet, detta på grund av förbättrad produktivitet i jordbruket och inte på grund av den dramatiskt ökade handeln och de stora utländska investeringarna som startade i början av 90-talet. Enligt Sten så finns det många svårigheter som Kina måste övervinna innan de kan bli en betydande aktör på den internationella ekonomiska marknaden på stabil basis. Sten tror att Kinas konsumtion av skogsprodukter kommer att öka och skogsbranschen kommer att följa efter men ökningen kommer kanske inte att komma så snabbt som många tror. Mycket av detta beror på hur regeringen kommer lyckas att minska fattigdomen i landet. Enligt Sten så är Kinas plan att bli en stor aktör på den internationella skogsmarknaden och för att uppnå detta så krävs det att de blir både bruttoimportörer och exportörer av skogsprodukter. Kina är redan idag nettoimportör av skogsprodukter och detta kommer att öka med tiden. Vad det gäller Kinas möjligheter att tillgodose sitt eget råvarubehov av skog så är det enligt Sten svårt att veta hur det kommer att bli. Man vet inte hur mycket skog det finns i Kina och hur mycket skog de kan leverera i landet på lång sikt. För tillfället har man vaga siffror som pekar på en överavverkning/illegal avverkning någonstans runt 100 miljoner kubikmeter per år. Världsmarknadspriserna på skogsprodukter har de senaste 30-40 åren, om man tittar på det reala priset, sjunkit. Enligt Sten så borde Kinas ökning av konsumtionen ha pressat upp priserna, men detta har inte hänt och enligt Sten så finns det två anledningar till det. Den första anledningen är Sovjetunionens kollaps vilket medförde en dramatisk minskning av konsumtionen, och världen har fortfarande inte hämtat upp den minskningen. Den andra anledningen är den påtagliga mängden illegal avverkning som sker i utvecklingsländerna och dessa volymer är så pass stora att de fortsätter att pressa ner det reala världsmarknadspriset. Enligt Sten kommer det göras färre investeringar i de traditionella skogsproducerande länderna på norra halvklotet de närmsta åren. Han tror att investeringarna i den kinesiska skogsbranschen har lett till en viss överhettning och den senaste statistiken visar att investeringarna minskar. På grund av detta tror Sten att investeringarna i skogsbranschen i Kina kommer att vara betydligt lägre de närmsta åren mot vad de har varit de senaste åren. Han tror även att utländska företag kommer att ha ungefär lika stor marknadsandel av skogsmarknaden i Kina om fem år som de har idag. Enligt Sten så är det ett mycket komplicerat styre från regeringen avseende skogsbranschen, och han tror inte att det kommer att bli mindre komplicerat den närmsta tiden. Ägarfrågan avseende skogsmark i Kina är också komplicerad med brukanderätter och ekonomiska brukanderätter. Inte förrän dessa rättigheter är mer klargjorda kommer situationen med ägande av skog i Kina att ändras nämnvärt. Sten tror att utländska företag i stor utsträckning kommer att få verka på arrenderad mark. Han tror dock inte att den kinesiska staten vill eller kan investera utomlands men kinesiska företag kommer att kunna göra det.

1.7 Intervju med Kristy Yin

Sekreterare på Svenska handelskammaren i Peking

Vissa experter förutspår att Kina de kommande sex åren kommer att behöva 260-280 miljoner kubikmeter skogsråvara. Kina kan själva bara tillgodose hälften av vad som behövs så därför kommer import av skogsråvara att vara nödvändig. Kina kommer alltså att importera 130-140 miljoner kubikmeter skogsråvara de närmsta sex åren och Kristy tror att Kina kommer att bli en nettoimportör av skog. Ju mindre råvara det finns desto högre blir priset så därför tror Kristy att världsmarknadspriset på skog om fem år kanske kommer att vara betydligt högre än vad det är idag. Enligt Kristy så planerar fler och fler länder, minst 20 stycken, att gå in på den kinesiska skogsmarknaden men det är idag mycket svårt att avgöra hur mycket de kommer att investera. Utländska företag har idag en stor del av skogsmarknaden i Kina och de kommer enligt Kristy, med största säkerhet att inneha en stor marknadsandel även i framtiden. Den kinesiska regeringen har makten att kontrollera hur mycket skog som avverkas och de vill nu, enligt Kristy, skydda mer skog. Tillgången av råmaterial i Kina kontrolleras alltså av staten som även äger den mesta skogen. Om någon vill hugga ner ett träd med en diameter på över fem centimeter så måste personen ansöka om tillstånd för det. Under de första nio månaderna 2005 importerade Kina 27 824 500 kubikmeter skogsprodukter, vilket är mer än för samma period föregående år (25 603 800 kubikmeter), för en kostnad av US\$ 4 046 160. Exporten av skogsprodukter för samma period var US\$ 5 299 490. Importen av timmer ökade med 12,9 % till 22 162 200 kubikmeter däremot så minskade importen av sågat timmer med 1,75 % och av lamellskivor med 3,2 %. Detta tyder enligt Kristy på två problem: att Kina efterfrågar mindre av de varorna och att importpriset har stigit snabbt. Enligt Kristy så har Kinas handelssituation förbättrats avsevärt sedan man gick med i WTO (11/12 2001).

Publikationer från Institutionen för skogens produkter och marknader, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU)

Rapporter

1. Persson, E. et al. 2002. Storage of spruce pulpwood for mechanical pulping. Part 1. Effects on wood properties and industrially produced pulp. Department of Forest Products and Markets, SLU, Uppsala
2. Pape, R. 2002. Rödkärna i björk – uppkomst, egenskaper och användning. *Red heart in birch – origin, properties and utilization*. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
3. Staland, J. Navrén, M. & Nylinder, M., 2002. Resultat från sågverksinventeringen 2000. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
4. Beck-Friis, M., et al. 2002. Skoglig logistik – Supply Chain Management i svensk skogssektor. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
5. Orvér, M. 2002. Stickprovsmätning av skogsråvara – en praktisk handledning. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
6. Lönnstedt, L. & Rosenqvist, H. 2002. Skatternas inverkan på skogsfastigheternas prisutveckling – Några hypoteser. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
7. Hugosson, M. & Ingemarson, F. 2003. Depicting management ideas of private forest owners' – An assessment of general trends in Sweden based on new theoretical ideas. Department of Forest Products and Markets, SLU, Uppsala
8. Lind, T., et al. 2003. Storage of spruce pulpwood for mechanical pulping. Part 2. Effects of different sprinkling parameters on wood properties and pulp produced using a laboratory grinder. Department of Forest Products and Markets, SLU, Uppsala
9. Tascón Claro, Á. 2003. Pulpwood debarking. Department of Forest Products and Markets, SLU, Uppsala
10. Hultåker, O., Bohlin, F. & Gellerstedt, S. 2003. Ny entreprenad i skogen – bredda för bättre arbetsmiljö och lönsamhet. *New services for contracting in forestry – diversifying for better work environment and profitability*. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
11. Bohlin, F. & Mårtensson, K. 2004. Askåterföring till skog, vardande blir verklighet? Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
12. Lönnstedt, L. & Nordvall, H.O. 2004. *The Japanese pulp and paper industry – An analysis of financial performance 1991-2001*. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
13. Vestlund, K. & Hugosson, M. 2004. Produktutveckling för lönsammare sågverk – teori och ett praktikfall. *Product development for more profitable sawmilling -theory and a case study*. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
14. Eriksson, P. 2004. Pilotstudie av drivningssystemet Besten och Kuriren – Slutavverkning med förarlös skördare manövererad från skotare. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
15. Edlund, J., Lindström, H. & Nilsson, F. 2004. Akustisk sortering av grantimmer med hänsyn till utbytets hållfasthet. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
16. Roos, A. 2005. Forskning om marknadsorienterad innovation och produktutveckling inom svensk trävaruindustri – En kunskapsöversikt. *Research on market-oriented innovation and product development in the Swedish wood products industry – An overview*. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
17. Wallin, A., & Nylinder, M. 2005. Träd- och virkesegenskaper hos två kloner av mikroförökad masurbjörk. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
18. Hultåker, O. & Bohlin, F. 2005. Skogsmaskinentreprenörers diversifiering – Empiriska resultat och en tolkningsmodell. *Forest machine contractors' diversification – Empirical findings and a model*. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
19. Edlund, J., Lindström, H. & Nilsson, F. 2005. Successiv uttorkning av stockar – inverkan på elasticitetsmodul. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
20. Pivoriūnas, A. 2005. *Cooperation Among Private Forest Owners: Lithuania as a Case Study*. Licentiate thesis. Department of Forest Products and Markets, SLU, Uppsala
21. Tobisch, R., Hultåker, O., Walkers, M. & Weise, G. 2005. *Improvements of ergonomic assessment procedures for forest machines – A comparative evaluation of three established test methods*. Förbättringar av ergonomiska bedömningssystem för skogsmaskiner – En jämförande utvärdering av tre etablerade testmetoder. *Verbesserungen von ergonomischen Beurteilungsverfahren für Forstmaschinen – Eine vergleichende Bewertung von drei eingeführten Prüfmethoden*. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
22. Roos, A., et al. 2005. *Workshop proceedings – Nordic Workshop on International Forest Processes*. Nordiskt forskarmöte om internationella skogliga processer 16-17 September, 2004. The Royal Swedish Academy of Agriculture and Forestry, Stockholm. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
23. Roos, A., Törrö, M. & Rönnberg, J. 2005. *China's forest sector – A literature review*. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala

24. Lidén, E. 2005. *Benchmarks for good work organisation and successful implementation processes – Background to and working process of WORX*. Department of Forest Products and Markets, SLU, Uppsala
25. Vik, T. 2005. *Working conditions for forest machine operators and contractors in six European countries*. Department of Forest Products and Markets, SLU, Uppsala
26. Østensvik, T., et al. 2005. *Work exposure and complaints in a sample of French and Norwegian forest machine operators – A comparative field study within the ErgoWood programme*. Department of Forest Products and Markets, SLU, Uppsala
27. Jonsson, M. 2005. Lagring av barkat timmer. *Storage of debarked saw logs*. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala

Uppsatser

1. Eriksson, L. & Woxblom, L. 2002. Privatskogsbruk i Norrlands inland på 2000-talet. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
2. Lewark, S. 2005. *Scientific reviews of ergonomic situation in mechanized forest operations*. Department of Forest Products and Markets, SLU, Uppsala
3. Bigot, M., et al. 2005. *Implementation and socio-economic impact of mechanisation in France and Poland – Synthesis*. Department of Forest Products and Markets, SLU, Uppsala
4. Walker, M. Tobisch, R. & Weise, G. 2005. *The Machine Operator Current Opinions and the Future Demands on Technical Ergonomics in Forest Machines*. Department of Forest Products and Markets, SLU, Uppsala
5. Kumm, J. 2005. *Implementation plan for ErgoWood. Research Notes No. 5*. Department of Forest Products and Markets, SLU, Uppsala

Examensarbeten

1. Törrö, M. 2002. Förändringar i skogsbranschens organisation på 1990-talet. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
2. Svensson, H. 2002. Skogsbruksplanens betydelse för aktiviteten hos privata skogsägare i Älvdalen. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
3. Sundblad, K. & Ekström, M. 2002. En marknadsundersökning om regelvirke – kvaliteter och kunduppfattningar. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
4. Alvehus, A. 2002. Förslag till skötselplan för Uppsala högar och Tunåsen -ett exempel på medbestämmande planering. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
5. Rosén, J. 2002. Kalkning och vitaliseringsgödsling. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
6. Eriksson, J. 2002. Integration mellan skog & förädlingsindustri. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
7. Paulsson, J. 2002. Den icke-monetära nyttans betydelse för prisbildningen på skogsfastigheter. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
8. Paulmann, L. 2002. Julgransodlingar i Sverige – utbud, efterfrågan och lönsamhet. *Christmas tree plantations in Sweden - supply, demand and profitability*. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
9. Hultåker, O. 2002. Skogsentreprenad idag och i framtiden – En kvalitativ studie av skogsmaskinentreprenörers verksamhet och framtidsvisioner. *Forest Contracting Today and in the Future – A qualitative Study of Logging Contractors' Activities and Their Visions of the Future*. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
10. Ericsson, P. 2002. Skogsägares intresse för uppdatering av Gröna planer. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
11. Warngren, K. 2002. Askåterföring värt besväret? – En fallstudie av följderna av Stora Enso's försöksverksamhet med askåterföring. *Ash recycling worth the trouble? – A case study on the consequences of Stora Enso's research and trials with ash recycling*. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
12. Henriksson, J. 2003. Förändrad aptering av massaved från 3- till 4-meters längder vid gallring inom Södra. En systemanalys av effekter från avverkning till levererad virkesråvara. *Changed cross cut instruction of pulpwood from 3- to 4-meter lengths in thinning at Södra, a Swedish Forest Owner Association*. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
13. Beck-Friis, M. 2003. Förskolors inställning till och användning av stadens natur. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
14. Backman, M., 2003. Analys av orsak till nedklassning av granträvaror. Underlag för övergång till tvåsidig sortering och automatsortering. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
15. Backman, M. 2003. Analys av orsak till nedklassning av granträvaror. Underlag för övergång till tvåsidig sortering och automatsortering. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
15. Håkansson, B. 2003. Mobilt internet för skogsbruket med CDMA2000 i 450 MHz – bandet. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
16. Jansson, J. 2003. Köpare av skogsfastigheter i Småland år 2000-2001 – En undersökning hur den privata ägarstrukturen ser ut i Sverige. *Buyer of forest properties in Småland the year 2000-2001 – A study of the private forestry holdings Sweden*. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
17. Viklund, M. 2003. Hinder för svenskt trä inom den italienska byggbranschen i allmänhet och produktsegmenten fönster och dörrar i synnerhet. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
18. Nilsson, F. 2003. Förbättrat råvaruutnyttjande vid kvalitetssortering av timmer – Utvärdering av analysprogrammet Stockholmen för automatiserad timmersortering i dimensions- och kvalitetsklasser hos BARO WOOD AB. *Improved quality*

- sorting of saw logs – Evaluation of the analyse program Stockholmen and the quality sorting of saw logs at BARO WOOD AB. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
19. Andersson, P. 2003. Omfattningen av icke avverkade områden i samband med slutavverkning. *The extent of non-cut areas at final cut operations*. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
 20. Fransila, J. 2003. Besökarstudie i Kilsbergens rekreatiomsområden – En metod för att utveckla rekreatiomsjöggheter på Sveaskog. *Visitor survey in the recreation areas of Kilsbergen – A method to develop opportunities for recreation in the forests of Sveaskog*. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
 21. Eriksson, U. 2003. En intervju och enkätstudie av besökare i tre tätortsnära skogsområden i Stockholmstrakten. *Interviews and surveys in three urban forest areas in the Stockholm region*. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
 22. Blomqvist, L. 2003. Invandrare i tätortsnära natur – Kvalitativa intervjuer angående natursyn och nyttjande samt förslag till åtgärder. *Immigrants in nature close to urban settings – Qualitative interviews concerning views and utilization and proposed measures to increase usage*. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
 23. Nordin, H. 2003. Virkets formförändring och dess betydelse vid postning. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
 24. López, J. 2003. *Forest fires and fire management in Sweden; a comparison with Spain*. Department of Forest Products and Markets, SLU, Uppsala
 25. Samuelsson, S. 2003. Uppfattningar om tryckved bland träbearbetande företag i Sverige. *Perception of compression wood among sawmills and wood-manufacturing companies in Sweden*. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
 26. Sjölander, H. 2003. Ändamålsanpassad TINA-sortering av sågtimmer. *Enduse orientated gamma-ray sorting of sawlogs*. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
 27. Toikkanen, C. 2003. Rekryteringsstrategier för företag inom skogssektorn – en undersökning om hur skogsbrukande och träförädlade företag bygger sitt arbetsgivarvarumärke. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
 28. Svedberg, P. 2003. Hur uppfattas pcSKOG AB och pcSKOG-gård av privata skogsägare? En undersökning av en programvara för privatskogsbruket. *How are pcSKOG AB and pcSKOG-gård apprehended by private forest-owners? A study of a software for private forest estates*. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
 29. Bauer, M. 2003. Den geografiska, funktionella och processororienterade organisationen; En fallstudie av Holmen Skog, SCA Skog och Sydkraft Vattenkraft. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
 30. Althoff, D. 2004. Sambandet mellan bostadsbyggandet och konsumtionen av sågade barrträraror i några av Europas länder. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
 31. Lindow, K. 2004. Ekonomisk konsekvensanalys av sprickor. I samband med avverkning och sågverksproduktion. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
 32. Eriksson, H. & Kreij, E. 2004. Möjliga strategier för Holmens framtida skogsägande. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
 33. Kogler, F. 2004. Färsk ved till Hallstaviks pappersbruk. *Fresh wood to Hallstaviks papermill*. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
 34. Forsbäck, M. 2004. Direktmarknadsföringens alternativ – En fallstudie för Logosol AB. *Direct marketing alternatives – A case study at Logosol*. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
 35. Jansson, A. 2004. Privata markägares attityder och inställningar till förnyrningsfrågor – En studie utförd i Mälardalen. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
 36. Arvidsson, C. 2004. Attityder hos råvaruleverantörer till ett sågverksföretag – En fallundersökning av leverantörer till J.G. Anderssons Söner AB i Kronobergs län. *Attitudes among primary product suppliers to a sawmilling company – A case study among of suppliers to J.G Andersson's Söner AB in Kronobergs län*. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
 37. Berggren, A. 2004. Modeller för brösthöjdsålder för tall och gran. *Prediction models for breast height age for Scots Pine and Norway Spruce*. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
 38. Lundin, M. 2004. En studie av besöksantalet i tre tätortsnära skogar i Stockholmsområdet med hjälp av Radio Beam Counter – Ett räkneverk baserat på radiovågsteknik. *A study of the number of visitors in three urban woods in the Stockholm area using Radio Beam Counter technique*. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
 39. Sigurdh, M. 2004. Mekaniserad plantering med Eco-Planter i södra Sverige. *Mechanized planting with Eco-Planter in southern Sweden*. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
 40. Gunnarsson, F. & Mårtenson, C. 2004. Vilka mål och behov har olika typer av skogsägare kring sitt skogsägande? *Which goals and needs have different types of forest owners?* Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
 41. Carlsson, P. 2005. Möjigheter att öka effektiviteten och det ekonomiska utfallet av barkhanteringen vid Seskarö sågverk. *Possibilities to increase the efficiency and profitability regarding the bark handling at Seskarö sawmill*. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
 42. Lundquist, J. 2005. Kommunägd skog i Sverige – en enkät- och intervjustudie av de tätortsnära skogarnas ekonomiska och sociala värde. *Municipality owned forest in Sweden – a questionnaire and interview study of social and economic values of the urban forests*. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
 43. Selmeryd, O. 2005. Efterfrågan av grova sågade dimensioner och hyvlade produkter bland Wallnäs AB:s kunder – En marknadsundersökning. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
 44. Norström, D. & Gustafsson, K. 2005. *Latvian logging companies – present state and development needs*. Skogsavverkningsföretag i Lettland – dagsläge och utvecklingsmöjigheter. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala

45. Delavaux, H. 2005. *Cultivation of trees as a way to achieve diversification for smallholdings in Nicaragua*. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
46. Göransson, P. 2005. Värdering för markåtkomst vid järnvägs- och motorvägsbyggnation En fallstudie av intrångsvärdering i området mellan Örebro och Arboga. *Valuation of ground rights when building railway and highway – A case study of infringement valuation in the area between Örebro and Arboga*. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
47. Eriksson, M. 2005. Sveaskogs möjligheter att utveckla träbränsleverksamheten i Västerbotten och södra Norrland. *Sveaskog's possibilities to increase the wood fuel activity in Västerbotten and southern Norrland*. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
48. Andersson, L. & Kumm, E. 2005. *Estonian logging companies - An exploratory survey of the Estonian logging companies*. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
49. Prejer, B. 2005. Utveckling av ett skogsbolags kontaktstrategi. En kvalitativ intervjustudie bland större privata virkesleverantörer. *Development of the contact strategy of a forest company. A quality study among large timber suppliers*. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
50. Johansson, P. 2005. Affärsupplägg biobränsle Västerbotten - En undersökning av större biobränsleanvändares syn på biobränslemarknaden i Västerbotten. *Business conditions for bio energy in Västerbotten – A survey of larger bio energy consumers' views of the bio energy market in Västerbotten*. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
51. Andersson, C. 2005. Bioenergi från röjningsgallringar, en jämförande studie av fyra flödeskedjor från avlägg till förbrukare. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
52. Ek, K. & Furness-Lindén, A. 2005. Syns vi – finns vi!? – Marknadsföringsstrategier för Svenska FSC. *Marketing Strategies for FSC Sweden*. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
53. Loré, J. 2005. Tillämpning av naturvårdsavtal. *Application of nature conservation agreements*. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
54. Vidmo, M. 2005. Röjningsförbandets betydelse för avverkningsekonomin i södra Sverige. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
55. Bager, H. 2005. *An inventory of Non- Wood Forest Products used by people living in the buffer zone of a national park in the Amazonian Peru – assessment on subsistence and ecology*. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
56. van Soest, M. 2005. *The European sawmill industry in a global competitive market: perspectives with regard to Monterey pine plantations in the Southern hemisphere*. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
57. Wahn, J. 2005. Strategisk/Taktisk vägplan. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
58. Blicharska, M. 2005. *Using a Swedish forest biodiversity assessment under Polish conditions*. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
59. Lennartsson, A. 2005. Val av tidpunkt för markberedning vid naturlig förnyring under skärm av *Pinus sylvestris* i Svealand. *Timing of scarification when using natural regeneration in seed tree stands of Pinus sylvestris in Central Sweden*. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
60. Bergh, J. 2006. Vad tycker skogsägare om virkesinköpare och inköpsorganisationer? *Private forest owners' opinion about forest purchaser and wood supply organisations*. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
61. Ureña Lara, F.J. 2006. *Spanish Woodworking Industry – Geographical structure, Export and Import*. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
62. Åkesson, J. 2006. Prislisteroptimering för ett sågverk – Jarlträ AB. *Optimization of timber price lists for a sawmill – Jarlträ AB*. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala
63. Mörner, G. 2006. Kinas intåg på skogsvarumarknaden – Idag och i framtiden. Institutionen för skogens produkter och marknader, SLU, Uppsala